

Цікава

ГАЗЕТА
на вихідні

6 грудня 2018 року №49 (53) Ціна 5 грн

Фото tsn.ua.

Полонений путінцями
моряк Олег МЕЛЬНИЧУК:
«РОСІЙСЬКОЇ —
НЕ РОЗУМІЮ!»

с.3 >>>

ТЕМА № 1

Фото poglyad.te.ua.

Текст її «Молитви» розмістили на одному з блокпостів наших Збройних сил.

Коли чекала з війни чоловіка і двох синів, народилася... МОЛИТВА

*Побудь, мій Боже, отут, зі мною,
У цьому полі, у розпал бою.
Серед руїни і серед краху
Не дай пізнати глибини страху.
Не дай упасти в зневіру й розпач
І побратимам розбігтись врозтіч.*

Фото Руслана КАНЮКИ, day.kiev.ua.

Це фрагмент з «Молитви», яку написала тернопільянка Любов Бурак, відома як Дзвінка Торохтушко. Цей вірш-оберіг тримають при собі наші атовці, співають з екранів і шепочуть у хвилини відчаю. Слова склалися вночі після дзвінка друга з Донецького аеропорту: чоловік просив помолитися за всіх, хто там... Любов Бурак чекала з війни не тільки друзів, а й чоловіка-капелана і двох синів... Вона має 6 дітей. Не любить говорити про особисте, та в неї — неймовірна, зі струмом, лірика про кохання. Тому, коли мене «знайшов» вірш «Як добре, що ти є», я зробила все, щоб знайти її й попросити про інтерв'ю для нас із вами, читачів «Цікавої газети». Упевнена, це та українка, яку мусимо знати!

Оксана КОВАЛЕНКО

**«В МОЄМУ ТЕЛЕФОНІ ДОСІ
ЗБЕРІГАЮТЬСЯ НОМЕРИ
ДРУЗІВ, ЯКІ НІКОЛИ ВЖЕ
НЕ ПЕРЕДЗВОНЯТЬ»**

— Пані Любо-Дзвінко, як ви змогли відпустити своїх чоловіків (чоловіка і двох синів) на війну? Як трималися?

— Якби ж мене хтось питав... Чоловік поїхав на Схід просто з Майдану. Це було для мене прогнозованим і зрозумілим. Тобто іншого кроку від нього і не чекала. А хлопці... Це було їхнє рішення. Зважене, осмислене, чітке і конкретне. Перше справжнє чоло-

віче рішення моїх дітей. Могли не йти. Іванка комісували ще у 18 за станом здоров'я — задовго до початку війни. Масік мав на руках дані МРТ, які під-

Цей вірш-оберіг тримають при собі наші атовці, співають з екранів і шепочуть у хвилини відчаю.

тверджували кісту мозку. Але хлопці пішли у військкомат. Їх відправили додому.

ДОСЬЄ

«Волинь — від слова «воля»

Дзвінку ТОРОХТУШКО, або Любов БУРАК, знають як поетесу, письменницю, перекладача і журналіста-блогера. Народилася вона 1972 року у Кременці. Читати навчилася у 3-літньому віці. Псевдо Дзвінка їй дав учитель української мови — за балакучість і непосидючість. Була студенткою факультету журналістики, але перервала навчання, бо вийшла заміж. Доглядаючи дітей, почала опановувати польську і чеську мови (спершу читала книги в оригіналі). Стала заробляти як перекладач. Дзвінка Торохтушко — автор двох поетичних збірок, співавтор збірки патріотичної поезії. Їй належить і казка «Світлячок-охоронець», прототипом персонажа якої є загиблий в зоні АТО боєць Андрій Дрьомін (позивний Світляк). А торік на Львівському форумі видавців Дзвінка Торохтушко презентувала свій перший роман «Масік». Вона вважає себе правдивою волинянкою: «Я люблю ламати власні стереотипи, відкривати щось нове. Для мене Волинь — від слова «воля».

ІМ'Я УКРАЇНИ

Фото persons-info.com.

Віктор Ющенко вручив Миколі Касьяну орден Князя Ярослава Мудрого.

Його називали шарлатаном, а він поставив на ноги тисячі хворих

Люди вистоювали у довжелезних чергах, щоб потрапити до нього на прийом

Євгенія СОМОВА

Микола Касьян (1937–2009) був геніальним мануальником, зробив чимало успішних костоправних операцій, винайшов власну методику лікування хребта. Але визнання прийшло до нього надто пізно. Лише у 1988 році влада оцінила його заслуги, удостоївши званням «Заслужений лікар України», а в 1990-му — «Народний лікар СРСР». Три-чотири роки працював у невеличкому містечку Кобеляки, що на Полтавщині, Миколу Касьяна, лікаря за фахом,

Стосунки з офіційною медициною в нього ніколи не склалися.

у медичних колах як тільки не називали — шарлатаном, аферистом... Стосунки з офіційною медициною в нього ніколи не склалися. Чого правду таїти, не любив Микола Андрійович чиновників від охорони здоров'я. І не боявся про це говорити. Його своєрідна манера розмовляти з ними (міг сказати неприємну правду в очі, а то й нагубити, обматюкати) зіграла негативну роль у ставленні до нього.

Закінчення на с. 5 >>>

с.7 >>>

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Артисти теж мусять визначатись: хохол ти чи українець

Найрезонансніші події в житті країни та світу очима наших журналістів

Софія Ротару відмовилася виступати на російській «Пісні року»

Співачка прийняла таке рішення у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, щоб «не нагнати ситуацію і не провокувати радикально налаштованих співвітчизників»

Хоч на п'ятому році війни, але і до Софії Михайлівни дійшло, що негоже їхати співати і танцювати у країну, яка вбиває твоїх співвітчизників. Так само відмовились виступати разом із росіянами учасники популярного у світі українського гурту Kazka. Спільний концерт мав відбутись 10 лютого у німецькому Дюссельдорфі. На сайтах продажу квитків була зазначена й Kazka, але згодом українці скасували свою участь у заході.

Незважаючи на війну, кілька артисток «хохлушок» продовжують активно давати концерти в Росії, допомагаючи їхнім пропагандистам розповідати, що ми з ними — один народ, а значить допомагаючи агресії. Добровільно себе в ряди «руського міра» записали Світлана Лобода, Ані Лорак, Вера Брежнева, Таїсія Повалій.

Кому-кому, а Софії Михайлівні, яка має звання Герой України, нема чого робити у путінському Мордорі.

Найтовстіший хлопчик у світі схуд на центнер

Фото golos.ua.

Батьки, переогодовуючи сина, думали, що проявляють про нього турботу...

14-річний житель Індії Міхір Джаїн уперше в житті відвідав кінотеатр

Так підліток вирішив відзначити свої успіхи в боротьбі з ожирінням, адже у нього дійсно є привід для радості — хлопець скинув цілих 100 кілограмів! Раніше він просто не поміщався у крісло в кінозалі, адже важив 237 кг, але після операцій зі зменшення шлунка і дієт Міхір зміг за рік скинути центнер зайвої ваги.

У хлопця діагностували ожиріння ще в 5 років, однак лікарі не наважувалися робити операції і рекомендували пити таблетки, а також відмовитися від жирної їжі. Однак батьки проігнорували поради фахівців і все дитинство годували його смаженим м'ясом, картоплею і морозивом. **От чим може закінчитись «ложечка за маму, ложечка за тата»...**

Суд відмовив пенсіонеру, який хотів стати на 20 років молодшим

Житель Нідерландів думав, що так покращить свої перспективи на сайті знайомств

Еміл Рателбанд, якому 69 років, хотів перенести дату свого народження на 20 літ, аби уникнути того, що він називав дискримінацією. «Ми живемо у такий час, коли ви можете змінити своє ім'я або стать. Чому я не можу вирішити, який у мене вік?» — подумав собі Еміл Рателбанд і пішов до суду. Він заявив, що на сайті знайомств буде легше спілкуватись із жінками, коли ті вважатимуть, що йому всього 49. Тим паче, «лікар сказав мені, що я маю тіло 40-річної людини». Але суд не погодився з такими аргументами, підкреслюючи, що багато прав у законодавстві базуються на віці людини, і зміна його за власним бажанням може викликати значні проблеми. Наприклад, втратить чинність диплом, отриманий раніше.

Втім, суд знайшов доволі вдале формулювання, дозволивши чоловікові «почувати себе на 20 літ молодшим свого реального віку і діяти відповідно». Мовляв, якщо жінки вішаються йому на шию і в 69 років, то яка проблема? А проблема в тому, що рано чи пізно молодіці все одно захоче заглянути у паспорт...

Хіба обов'язково міністру носити однострій, щоб побудувати добрі дороги і мости?

Скандал: міністр прийшов на нараду у військовій формі

Цими днями очільник Мінінфраструктури Володимир Омелян та його заступник Юрій Лавренюк з'явилися в однострої кольору хакі на розширеній нараді з керівниками підприємств, установ і організацій

У Міністерстві оборони заявили, що пан Омелян не мав на це права, і пригрозили йому відповідальністю згідно із законом. «Я — капітан запасу, на мені форма залізничних військ, яку ношу з 2015 року, у ній об'їздив усю лінію фронту», — заявив у відповідь міністр. Він додав, що Державна спеціальна служба транспорту України до середини 2018 року підпорядковувалася Мінінфраструктури, а зараз її передано Міноборони, хоч вона і продовжує виконувати завдання з охорони стратегічних інфраструктурних об'єктів.

Не знаємо, хто тут правий, а хто ні, але можемо констатувати, що із носінням одностроїв в Україні — справжня біда. Спробуй розберись, хто перед тобою — військовий чи просто охоронець або вахтер. Тому тут двох думок бути не може: честь і право носити військову форму повинен мати тільки військовий.

● ПРЯМА МОВА

Борис ФІЛАТОВ, мер міста Дніпра, про годинник, який цокає для Росії:

Про вічне... Вони позбавили нас Криму і Донбасу, спокою і сну. А у відповідь ми позбавили їх історичної спадщини і спадкоємності Русі, церковної гегемонії та імперського проекту. І навіть забрали майбутнє... Я розумію, що жити від цього простим людям не легше, але велике видно на відстані. Час покаже. Їхній годинник уже цокає.

Кого люблять і ненавидять українці

Кожен п'ятий житель нашої держави продовжує прихильно ставитись до Росії

Згідно з останніми опитуваннями соціологічної служби «Рейтинг», найтепліше громадяни України говорять про Польщу (50%), Європейський Союз (49%) та Білорусь (47%). Відсоток опитуваних, які ставляться до цих країн «холодно» або «дуже холодно», відносно невеликий: Польща (5%), ЄС (8%), Білорусь (6%).

Лідером антипатій українців є Росія — 52% наших земляків використовують слова «холодно» та «дуже холодно», коли йдеться про сусідню державу. Водночас аж 20% наших громадян продовжують ставитись до країни-агресора «тепло» і «дуже тепло».

Може, їм ніхто не сказав, що Росія підло розв'язала проти нашої держави неоголошену війну? Чи вони просто по іншу сторону барикад?

ТЕМА № 1

З таким капітаном, як Олег Мельничук, не страшно ставати і до справжнього бою.

Фото з Facebook. Smila Svit.

Судити українських хлопців в Україні «языком» агресора — зась!

Військовополонений моряк Олег Мельничук, затриманий росіянами в Азовському морі 28 листопада, під час судового засідання заявив, що не повністю розуміє іноземну російську мову. Йому були змушені надати перекладача

Інна ПІЛЮК

В останнє українську мову чули в судах Криму навесні 2014-го. І ось після майже п'яти років окупації полонений командир рейдового буксира «Яни Капу» «розчакловує» півострів. Так, хоч із сумом, жартують правозахисники. Вчинком 24-літнього старшини, а для них — просто Олега, пишаються його рідні. У містечку Сміла, що на Черкащині, де народився і виріс хлопець, земляки активно підтримують командира. Незнайомі люди в соціальних мережах дякують йому за службу та підтримують його батьків.

— Дуже переживаємо за своїх синів і чекаємо їхнього повернення. Невідомо, що буде і як. Боюся за Олега, як і кожна мати. Плачу, молюся», — говорить пані Лариса, яка працює в дитячому садку.

Гаряче підтримує старшину і колектив викладачів та курсантів Морехідного коледжу технічного флоту Національного університету «Одеська морська академія», де навчався хлопець. «Олег проявив справжню відвагу і героїзм. Ефективно та впевнено керував буксиром під час переходу. Перебуваючи в полоні, відмовився працювати зі співробітниками ФСБ РФ і не визнав звинувачення, висунуті російською стороною українським морякам», — ідеться в повідомленні

“**Служба на морі дуже відрізняється від сухопутної. Там можна сховатися в окопі або втекти, а моряк завжди на виду і буде стояти до останнього.**

навчального закладу.

Товариші Олега доповнюють, що таким вчинком друга не здивовані, адже він завжди мав стійкий характер та був вірним своїм переконанням.

— Служба на морі дуже відрізняється від сухопутної, де можна сховатися в окопі або втекти, а моряк постійно на виду і буде стояти до останнього. Олег відповідально ставиться до служби і любить море. Оскільки ми з невеликого містечка, де морем і не пахне, такі люди мріють про нього з дитинства і будуть віддані своїй справі до останнього! — слова земляка і товариша Руслана розвіюють сумніви, що таких українських моряків можна «зламати».

Наразі всім 24 полоненим українцям загрожує до шести років позбавлення волі за нібито незакон-

ний перетин державного кордону Росії, в чому їх звинувачує кремлівська влада. За словами адвоката Едема Семедляєва, всі судові засідання щодо обрання запобіжних заходів морякам відбувалися немов під копірку. Суд постановив тримати їх під вартою до 25 січня 2019-го в московському сізо «Лефортово». Хлопці своєї вини не визнають.

ДО РЕЧІ

Серед полонених моряків є колишній курсант Академії ВМС імені Нахімова в Севастополі Богдан Небилиця, який 2014 року з товаришами відмовилися присягнути Російській Федерації і співали Гімн України, коли російські військові спускали з флагштока український прапор і піднімали свій. Небилиця разом з іншими курсантами, що не перейшли на службу до Росії, закінчував навчання в Інституті Військово-морських сил Одеської морської академії. У 2016-му він отримав диплом і був призначений командиром «Нікополя». Родом моряк із Сумщини.

Я ТАК ДУМАЮ!

Змова митників, поліції і контрабандистів

Одні на фронті гризуть мерзлу землю, інші в Шегинях задушуть себе і подорожуючих за кілька «єврів»

Степан БУНЯК, голова Мостиської райдержадміністрації Львівської області, учасник АТО, волонтер, блог на сайті wz.lviv.ua

Заколот! Так падають держави. Події в селі Шегині з 24 по 26 листопада 2018 року. Назву речі абсолютно своїми іменами: змова мостиських митників, поліції та мостиських і самбірських контрабандистів! Нещасні «євробляхери» — розмінна дрібнота цих трьох попередніх. Одні на фронті гризуть мерзлу землю, інші в Шегинях задушуть себе і подорожуючих за кілька «єврів».

Ось деякі епізоди. **1-й** — у ніч із неділі на понеділок. Блокуювальників — до двох сотень. Аргументи, аби хоча б трохи полегшили подорожувачим життя, не почути: «Ніхто не поїде!». Збоку стоїть чоловік. Розпочинаю розмову: хто, звідки, чого?

— З Яремча. Через піший перехід прийшов із Перемишля. Ходив до «компаньйона», в якого купив, залучивши «туристів» із Молдови та Білорусі, понад 1000 автомобілів. Маю прекрасний будинок у Яремчі, але боюся додому повернутися! Чи вони чогось доб'ються?

— Нічого! Мудріші швидко позбудуться хламу, інші розмитнять! Тут стоять не за авта, а за схеми!

— Хоч би місцева адміністрація прийшла сюди!

— Я голова РДА.

Подав руку і пішов...

Епізод 2-й. Понеділок, ранок. Уже знаємо, що засідав Військовий кабінет, РНБО, є звернення Президента. Говорю це протестувальникам. У відповідь — глузування і Гімн України. Один вирішив подискутувати. Бачу — молодий, здоровий. Запитую: «Оголошений воєнний стан! Ти звернувся у військову частину чи військомат?»

— У мене довідка! Я хворий! Хочеш, покажу?

У мене довідка! Я хворий! Хочеш покажу?

— З 16-ї години тут працюватиме пересувний мобілізаційний пункт. Їм покажеш! Тобі першому вручимо повістку!

Поліцейський до мене: «Не погрожайте громадянину!».

Громадянина як вітром здуло і назад не принесло! Але позиція поліції насторожила.

Епізод 3-й. Ніч із понеділка на вівторок. «Протестувальників» — до 40 чоловік. Поліції нема. Пропускають одне авто щопівгодини. «Порядок»... Іду до себе в кабінет трохи подрімати. Перед містечком чекає понад 200 фур. Стоїть група водіїв. Зупиняюся. Кажу: «Хлопці! Чого стоїте?! Давайте ідемо і дамо тягла тим «блокаторам!»

— Ми вдень ходили! Ваша поліція нас відігнала.

Я все для себе вияснив!

Епізод 4-й. Вівторок, ранок. Приїжджаю. Поліції нема. На пішохідному 11 протестувальників, які вже 3-тю добу тероризують десятки тисяч людей і мою Україну! Підходжу і кажу: «Звільняйте дорогу і пропускайте автомобілі!»

— Пішов н...й!

— Сам іди!

Тут із автобуса вибігла молода пані і з фури здоровезний пан. І ми втрьох повністю звільнили проїзд. Водії рушили щільним потоком в обидва напрямки, і за 20 хвилин містечко було розвантажено цілковито!

Почалася перепалка. Мене обізвали боягузом, симулянтм і штабною «крисою», тому що стояв за спинами своїх хлопців... Одне мурло в камуфляжі та в гумових чоботах погрожувало мені і моїм рідним... Телефоную голові ОДА і кажу, що містечко очищене, проїзд відкритий і якщо буде знову заблоковане, то поліцію всю треба звільнити. За декілька хвилин маю короткі, але змістовні розмови з її начальниками. Ніхто більше навіть не намагався йти на пішохідний перехід.

Я не знаю, як на інших митних постах («євробляхери» перекривали автошлях біля постів «Устилу», «Ягодин», «Рава-Руська», «Малий Березний», «Шегині», «Краковець», «Грушів». — Ред.). Але в Мостиськах — так як я описав: змова і заколот! Інакше митники підійшли б до протестувальників і на вушко сказали б: «Ти більше не провезеш жодного зайвого кілограма!». А поліція сказала б: «Голубе! На тебе течка вже в шухляду не влазить!». І все! Так будується держава.

● УНІКАЛЬНО!

Фото з «Фейсбук»-сторінки Тараса КОГУТА.

Для свого першого марафону жителі Павлова облаштували гарно оформлену сцену.

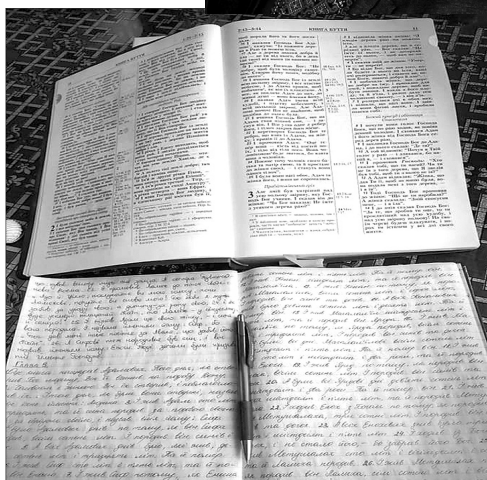
Після 4 днів і 3 ночей безперервного читання Святого Письма селяни вирішили Слово Боже... переписати

У селі Павлів Радехівського району, що на Львівщині, з ініціативи місцевого греко-католицького священика Тараса Когута відбувся біблійний марафон, який зібрав понад 2000 слухачів та 346 читців Вічної Книги

Наталка ЧОВНИК

Безперервне читання тривало 84 години — чотири дні і три безсонні ночі. За спостереженнями отця Тараса, слова Біблії в ті дні почули близько 2000 людей. Наймолодшим читачем був 9-річний хлопчик, найстаршою — 90-літня бабуся. Вночі Святе Письмо позмінно читали 10–15 чоловік, кожен по 15 хвилин. Підстраховувала читців група волонтерів, які стежили за порядком і водночас ставали біля мікрофона, коли черга порушувалася.

Отець Тарас Когут зумів пробудити у людей інтерес до Слова Божого.

Біблію переписують у такі великі зошити, які будуть названі томами.

І прочитана Біблія, і переписана стане для парафії духовною реліквією. Жителі села збережуть її трепетно, але не планують ховати за скло. Вважають: Біблія існує для того, щоб її відкривати і читати. Вона стоятиме в церкві на видному місці, в ній можна буде побачити вкладиші із записами, що книга була переписана такою-то кількістю людей, з прізвищами тих, хто читав і хто переписував.

Наймолодшим читачем був 9-річний хлопчик, найстаршою — 90-літня бабуся.

Прочитавши Біблію, жителі Павлова вирішили на досягнутому не зупинятися і Слово Боже ... переписати. Тож тепер щотижня від неділі до неділі то одна, то інша родина приймає в свій дім Святе Письмо та зошит, в якій переписується текст. Вимог до «писарів» небагато, але вони строгі: писати акуратно, точно, без виправлень і текстових помилок. На якість звертається більша увага, ніж на кількість.

● ПОЛІТИКА

Тимошенко помилилася у розрахунках

А чому не в 5 разів?

Каплін обіцяє вдвічі більше

Михайло ДЬОМІН,
prportal.com.ua

Юлія Тимошенко втратила лідерство в рейтингу політиків-популістів. Її обійшов народний депутат Сергій Каплін, який теж хоче взяти участь у виборах. Про це говорять його білборди, з яких Каплін обіцяє знизити ціну на газ для населення у 4 рази. Нагадаємо, Юлія Тимошенко хвалиться, що «ощасливить» зникаючо лише удвічі.

Жарти жартами, але президентські регіони, які офіційно ще навіть не розпочалися, вже перетворилися на змагання популістів, котрі беруть на себе зобов'язання, яких ніколи не виконають. Вони й не планують цього робити.

До того ж Тимошенко упіймали на маніпуляціях. З одного боку, вона твердить, що газ має коштувати 80–90 доларів за тисячу кубометрів, з іншого — заявлене нею зниження призведе до ціни 150 доларів. Де правда? А ніде. Та й яка різниця: го-

ловне — багато пообіцяти, ще й витратити на розкрутку свого образу сотні мільйонів гривень.

Ціна на газ для населення в Україні навіть після підвищення є однією з найнижчих у Європі. Та і рівень життя недостатньо

Один білборд Юлії Тимошенко коштує кілька пенсій.

високий. Єдиний вихід — підіймати економіку і збільшувати зарплати.

А стосовно обіцянок наших політиків, тієї ж Тимошенко, один білборд якої коштує кілька пенсій, то вже їм час переходити до чогось більш суттєвого. Наприклад — пообіцяти кожному пенсіонеру по молодіці, тотальне вилікування від нежитю, зробити всіх удвічі, ні — у чотири рази молодшими і т. д. Бо це ж не кандидати на виборах, а прямо-таки «золоті рибки».

Обіцянка з уст політика, як правило, — цяцянка.

Цікава
ГАЗЕТА
на вихідні

Тижневик

«Цікава газета на вихідні»
www.volyn.com.ua

Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск
ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович
Зареєстрована 6 жовтня 2017 року.
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі
ТзОВ «Газета «Волинь»

Адреса редакції і видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13

E-mail: tsikava.gazeta@gmail.com,
reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: у приймально — (0332) 72-38-94,
з питань реклами — (0332)77-07-70,
приватних оголошень — (0332)72-39-32,
розповсюдження — (0332)72-38-94.

ТзОВ «Газета «Волинь» п/р 2600805520122
КБ «ПриватБанк», МФО 303440 ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний. Обсяг — 4 друковані аркуші
Передплатний індекс: **60307**
Реєстраційний номер
КВ № 22953-12853Р 06.10.2017 р.
Віддруковано: Поліграфічне видавництво
«А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль.
Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-18-51,
сайт www.a-print.com.ua
Тираж **17 400** Замовлення №**1813**

ТЕМА № 1

Коли чекала з війни чоловіка і двох синів, народилася... МОЛИТВА

Закінчення. Початок на с. 1

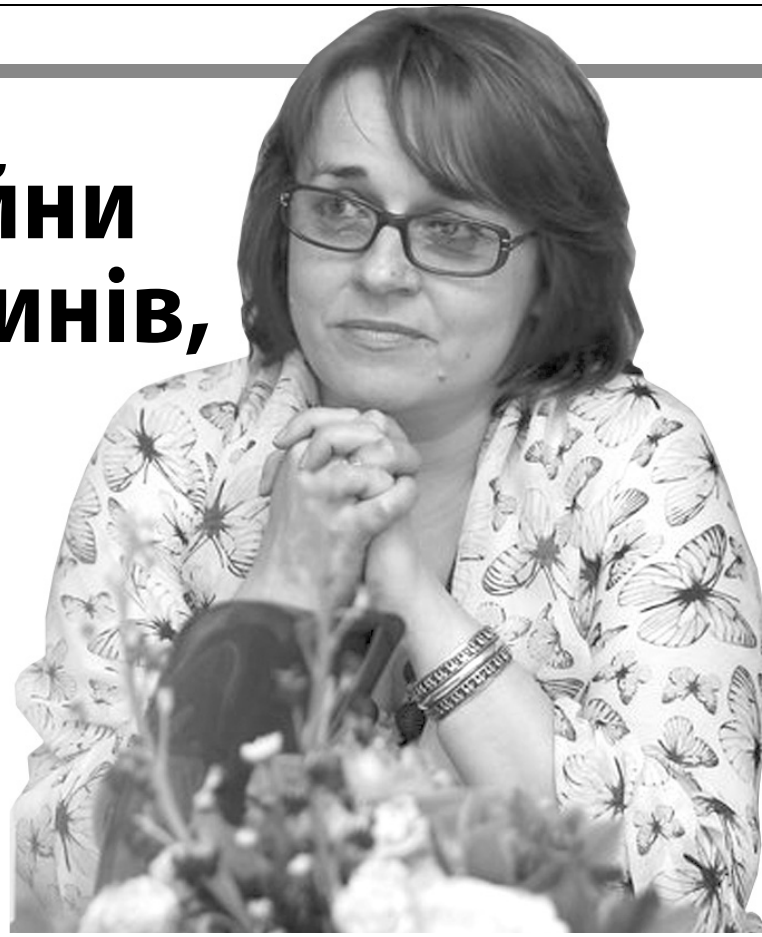
Оксана КОВАЛЕНКО

Іванко самостійним був, тож навіть не попередив мене. Уже з бази УДА зателефонував. Що тут скажеш? Приймаєш усе, як є, і дякуєш Богові, що є саме так. Масік дочекався 21-го дня народження, спакував наплічник, відсвяткував іменини, познайомився з Христинкою, розказав мені і сестричкам, яка вона неймовірна, і попросив не проводити на потяг. Отаке.

А далі було те, що було. УДА — добровольча структура, існує виключно за підтримки волонтерів і людей. Довелося шукати і однострої, і бронезилети, і просити іншу допомогу. Та чекати дзвінків. Це було найважче. І вірилось тоді кожному

Війна — страшна річ. Гранично смертельна. В моєму телефоні досі зберігаються номери друзів, які вже ніколи не передзвонять. Не можу їх видалити. Але є інший бік втрат. Це випадкові люди. Які були в житті і є. Та вже не поряд. Хтось на рівні «Доброго дня!», а хтось хай і не пробує спілкуватись зі мною. Війна — каталізатор. Лакмус. Вона чітко поляризує погляди, прагнення, розуміння. Війна дала мені змогу переоцінити все: оточення, спосіб мислення, життя, змінити роботу, навіть себе. Не знаю, чи я стала б такою, як є, якби не війна. І якби не рішення моїх дітей. І якби не друзі. Так — і видавці. Тетяна Воронцова. За цю людину я дякуватиму Богові, поки живу. Вона дала мені цей шанс — бути Дзвінкою.

Про контузію мої хлопці теж змовчали. По-чоловічому так

«Я — бунтарка... Бунтую десь рівно до межі між добром і злом».

ДО СЛІЗ

Молитва

Дзвінка ТОРОХТУШКО
(Любов БУРАК), Тернопіль

*Побудь, мій Боже, отут, зі мною,
У цьому полі, у розпал бою.
Серед руїни і серед краху
Не дай пізнати глибини страху.
Не дай упасти в зневіру й розпач
І побратимам розбігтись*

врозтіч.

*Побудь, мій Боже, отут, між нами,
Душею батька, сльозою мами,
Сестри любов'ю, брата плечима,
Чеканням милої, її очима.*

*Побудь, мій Боже, отут, зі мною,
Посеред світу, посеред болю.*

Приспів:

*Храни від смерті, від кулі вражої.
Будь мені Боже вартою,*

стражею.

Я тіло й душу тобі офірую.

Побудь, мій Боже, зі мною!

Вірую!

*Побудь зі мною тут, незникомо,
Коли немає звісток із дому,
Коли чекання сплює в попіл
В серце і душу входить неспокій,
Коли в набоях сиріє порох,
Коли в обличчя сміється ворог.*

*Побудь, мій Боже, отут, між нами,
Душею батька, сльозою мами,
Сестри любов'ю, брата плечима,
Чеканням милої, її очима.*

*Побудь, мій Боже, отут, зі мною,
Посеред світу, посеред болю...*

Війна — страшна річ. Гранично смертельна. В моєму телефоні досі зберігаються номери друзів, які вже ніколи не передзвонять. Не можу їх видалити.

слову. Особливо отим, що «ми на полігоні тренуємось» і «Мам! Ти що? Та то в кілометрах 20 баккає». Вони не казали, що є під Авдіївкою і що в артилерії. Годували мене байками про «Госпітальєрів» і тренувальну базу. Їх «спалив» Євген Іжак із гурту «TaRuta». Подзвонив і каже: «А я зараз твоїм буду співати!» Мої хлопці тоді Авдіївкою весь вечір геть круті ходили — це ж мама «Молитву» написала... Це ж Катя Степанкова мамині вірші читає...

А мамі було страшно. Як ніколи. Але вона забивала думки молитвами і роботою. І писала. Ніколи так багато, як тоді. Я завжди мріяла створювати книжки. Але життя складалось так, як складалось. Не було коли. То я так думала. Діти росли, постійні переїзди, стреси, зміна роботи. І тут — таке. За півтора місяця я з нуля написала роман «Масік». І привезла його на Форум видавців. Так, у ці дні Бог дарував мені дивовижних людей. І волонтерів, і друзів, і просто хороших, і світлих. І забирав...

змовчали. Дрібниці, мовляв. Волонтери зателефонували. Заспокоїти, що в них все добре. Мабуть, це був найщасливіший день у моєму житті. Інші мами, чії сини отримали контузію, істерили, плакали, проклинали. Та що завгодно. А я була щаслива. Я знала, що мій відтинок війни закінчився. Дуже простою була реабілітація. Але, дякуючи друзям і волонтерам, ми її пережили. І все в дітей добре. Працюють, навчаються, допомагають тим, хто і досі тримає нуль на Сході. Єдине, що... просять не називати їх карапузиками. Пробую, але не завжди вдається. Бо — карапузики ж!

«НАТХНЕННЯ — ЦЕ АНГЕЛ,
КОТРИЙ НЕ ВМІЄ ПИСАТИ»

— **Поділіться, що є для вашої сім'ї головним у вихованні дітей, як ви долаєте неминучі конфлікти «батьки-діти»?**

— Я не знаю якихось критеріїв. Чи то ніяк не подорослішаю, чи що, але вони мені більше друзі, ніж діти. Може,

я і погана мама. Але яка вже є. Вони всі різні і водночас одна-

кові. Ми не намагаємось вилити когось-щось-не знати що.

Кожна людина самотня і самотатня особистість від народження. І за великим рахунком, єдине, що можуть зробити батьки, — це закріпити у свідомості, що визначальними є десять заповідей, Конституція України, «Кобзар», граматика бонтон (етикет. — Ред.), моветон і свобода вибору. Остання має бути в рамках Декалогу і Конституції, щоб не став визначальним Кримінальний кодекс.

— **Напевно, дружина капелана є побожною людиною. Яке місце у вашому житті займає Бог?**

— Не знаю, чи я побожна. Чесно. Ходжу до церкви, коли там немає людей. Мені так добре. Чому — це окреме питання. В нас є ікона Матері Божої Тербовлянської в церкві Різдва — мені з нею добре. Я часто буваю в Гарнізонному храмі Львова. Там моя «Молитва». Туди мене запрошують матері бійців, побратими моїх хлопців. Там брали шлюб мої діти. Я мрію знову поїхати у Наддніпрянський Єрусалим — у Рубанівське. Завдяки тому духовному світлу, яке побачила і відчула там, я і пережила цей непростий для мене рік. Справді, свята земля — вона в нас під ногами. Варто її лише відчувати. І Бог — він не лише на небі. Він серед нас, і в нас самих.

— **Що вас найбільше обурює в людях і що в них приваблює?**

— Усе в житті має аверс і реверс. Люди теж. Захоплює відвертість і щирість. Ненавиджу дволічність, фальш, брехню. Я їх відчуваю на відстані. Але понад усе дратують обмеженість і тупість. Знаєте, в буддизмі найбільші гріхи — це лінь і тупість. От через масове практикування їх ми і живемо в системі підміни понять та цінностей. І деградуємо. Прикро. А загалом — я буддистка. Я вірю в Бога і в те, що все буде добре.

— **А вашим натхненням є...**

— Не знаю. Все, мабуть. Світ, люди, краса, стихії, штиль. Мої думки, переживання, емоції. Мій біль, чийсь біль, моє щастя, чийсь щастя. Пам'ять, історія, мрії. Чиясь розповідь. Промінь сонця у крапчині роси. Усмішка дитини. Натхнення — це ангел, котрий не вміє писати. Письменник, поет — лише інструмент в його руках. Так, мабуть.

Вірш «Молитва» опублікований на сторінці Любов Бурак у «Фейсбуці» 3 листопада 2014 року — під час запеклих боїв за Донецький аеропорт. Його передруковували, надсилали у передачах до захисників України.

ОСОБЛИВИЙ ВИПАДОК

Братик ще не розуміє, що старша сестричка зробила для нього!

Фото телеканалу Sirius.

Ці розвалини донедавна були домом для 11 дітей.

11-річна Соня, яка врятувала з палаючої хати трьох братиків і сестричку, не вчиться у школі

Цими днями вся країна захоплювалася вчинком дитини із Закарпаття, яка не розгубилася в надзвичайно екстремальних умовах і вберегла життя своїх рідних

Леонід ОЛІЙНИК

Біда прийшла в оселю багатодітної — тут з'явилося на світ 11 дітей — родини Розніччуків, що мешкали в селищі Кобилецька Поляна Рахівського району. Тієї ночі в хаті спали п'ятеро дітей, а в іншій кімнаті — дядько малечі. Батьків вдома не було. 11-літня Соня прокинулася від запаху диму, вийти з хати вона не могла, бо полум'я охопило двері. Дитина швиденько відчинила вікно і повитягала на вулицю трьох молодших братиків, одному з яких не виповнилося і двох років, та молодшу сестричку. Сусіди, які збіглися на пожежу, витягнули з будинку дорослого чоловіка. Вони згодом потурбувалися про неповнолітніх, вкатули їх та передали медикам.

Як розповіла кореспондентові «Цікавої» виконувачка обов'язків селищного голови Кобилецької

Невідомо, чи Софія зможе прочитати, що написано на грамоті, та й смартфон в руках вона тримає, мабуть, уперше.

Рятувальники відзначили дівчинку подякою «За мужність» і подарували мобільний телефон.

Поляни Валентина Глазова, погорільці — неблагополучна сім'я ромів. У дерев'яній хаті, яка належала співмешканцю багатодітної матері, не було світла та інших комунікацій. Можливо, необачно запалена свічка чи пічне опалення і стали причиною лиха.

Пані Валентина каже, що ніхто з 11 дітей до школи не ходив, хоча вона й намагалася переконати ма-

тір подбати про їхню освіту. Втім жінка була зареєстрованою за іншим місцем проживання, тому важелів впливу на неї в селищного голови не було.

Місцевий священник Іван Гота повідомив, що дорослі Рознічуки часто залучали своїх неповнолітніх до жебракування, і на церковному подвір'ї малеча просила милостину.

Нині родина перебралася до родичів в інше село району, адже від хати в Кобилецькій Полянці залишилися лише обгорілі стіни. А 11-літню Софію рятувальники відзначили подякою «За мужність» і подарували мобільний телефон. Вони кажуть: якби дівчинка хоча б хвилину зволікала, історія могла б завершитися трагедією.

СВІТ ЗАХОПЛЕНЬ

Фото Наталії ЛУЦЕНКО.

«Колгоспні» гроші тепер стали ціннішими за державні.

Володимир Щеглюк — один із найвідоміших колекціонерів монет на Кіровоградщині.

15 копійок продав за 200 доларів

У колекції Володимира Щеглюка з Олександрії Кіровоградської області є раритетні монети і банкноти англійських авіаторів, китайські «рисові гроші» та купюри, які «ходили» в окремих колгоспах

Інна ПІЛЮК

Колекціонувати їх — справа непроста: потребує і часу, і коштів. Тому 64-літній нумізмат жартує, що конкурентів чи, правильніше сказати, колег, у нього в області небагато. Цікавиться такою справою він уже більш як півстоліття.

— Хтось збирає картини, посуд,

Поряд зі світовими цікавинками є в колекції гроші місцевих самоуправств, підприємств, установ та організацій, які були в обігу одночасно з національною валютою. Вони складають тематичні міні-колекції.

— На деякі екземпляри дуже довго полював, — пригадує Володимир Щеглюк. — Наприклад, на банкноти колишнього колгоспу імені Карла Маркса в Новій Празі, імені Фрунзе в Червоній Кам'янці та «Заповіт Леніна» у Приютівці, які перебували в обігу наприкінці 80-х років минулого сторіччя, в часи продуктивних дефіцитів.

Нумізмат купує експонати у свою колекцію через інтернет-

У власній колекції виявив рідкісні 15 копійок 1980 року, які називають «лахматими». Один нумізмат запропонував за них 200 доларів.

Такі німецькі банкноти існували всього кілька років.

книги чи якісь статуетки, а я — монети, — розповідає чоловік. — Якось у бабусиному сараї знайшов 20 копійок 1928 року випуску. Це і стало початком мого хобі. Відтоді купував, обмінював та перепродавав цікаві екземпляри. Завжди отримую від того особливе задоволення. Останнім десятиліттям збираю ще й паперові гроші.

Розмаїття банкнот, яке є у світі, вразило пана Володимира. Хто знає, що, наприклад, у 1980-х випускали купюри окремо для англійських авіаторів? Пілоти та інші члени екіпажів обмінювали їх на валюту в посольствах тої чи іншої країни, де перебували. Або що радянська влада для своїх військових теж друкувала окремі гроші, які «ходили» в Німеччині в 1944–1947 роках? Нумізмат розповідає, що під час загарбницьких дій свою внутрішню грошову одиницю мала і Японія. Тимчасову валюту використовували під час окупації Індонезії, Філіппін, Малайзії, Бірми. В окремих провінціях Китаю «діяли» так звані «рисові гроші».

аукціони або ж обмінюється ними з іншими любителями «грошової» справи. Але тут головне — не втрапити в халепу і не потрапити на гачок шахраїв. Розповідає, що в Олександрії місцеві аферисти колись виготовляли і продавали фальшиві царські монети — і багато хто попався на їхній гачок. Було й таке, що один підприємець запропонував купити нібито рідкісну монету. Володимир одразу не наважився, а тільки її сфотографував і вирішив перевірити. Тоді ж і зрозумів, що монета несправжня.

А от свої деякі раритети недооцінив:

— У власній колекції виявив рідкісні 15 копійок 1980 року, які називають «лахматими». Один нумізмат запропонував за них 200 доларів. Уже пізніше я довідався, що це дуже рідкісний екземпляр і що міг узяти за неї більше. Це тоді розумів лише покупець. Та він у знак вдячності за продаж надіслав мені цінний подарунок — каталог із інформацією про рідкісні монети Радянською Союзу.

● ІМ'Я УКРАЇНИ

Фото tsn.ua.

Видатний фахівець у галузі мануальної терапії мав чудове почуття гумору і писав вірші.

Його називали шарлатаном, а він поставив на ноги тисячі хворих

Закінчення. Початок на с. 1

Евгенія СОМОВА

Але головною причиною несприйняття його офіційною медициною все ж було невизнання мануальної терапії. Її представники робили все, щоб відбити у народного лікаря бажання займатися нею. Та попри це він не відступив з обраного шляху. Лікував так, як і його дід та батько, знані костоправи. До 1980-х він приймав пацієнтів фактично підпільно. Працював тоді у Ліщинівському психоневрологічному будинку-інтернаті. Зачувши про лікаря, котрий ставить на ноги, почали з'їждатися пацієнти з усього Союзу. Офіційна медицина не змогла з цим змирися. Вирішила взяти під контроль діяльність костоправа. Касьяну виділили кімнату із камерою для дезінфекції білизни при санепідстанції. За ним закріпили медсестру, котра реєструвала відвідувачів, дали їй оклад. Самому ж Миколі Андрійовичу — забули. Мовляв, пацієнти віддячать. А через рік йому виставили чималий рахунок за освітлення, приміщення. Порахувавши витрати, лікар вимушений був перейти в готель, де йому виділили кімнату. А коли її перестали опалювати, вирішив: буду приймати людей вдома. Але й там йому не дали спокою. Чиновники від медицини не могли по-

вірити, що лікар може, лише доторкнувшись пальцями до хребта, встановити точний діагноз. Влаштовували перевірки.

Після чергової комісії міністр охорони здоров'я України Романенко тричі передавав до прокуратури матеріали для притягнення Касьяна до кримінальної відповідальності. Але тоді допомогли вдячні пацієнти, серед яких були члени політбюро, секретарі Центрального комітету партії, а також голова президії ВР УРСР Валентина Шевченко. Світила офіційної медицини рекомендували їй лягати на операцію, а Мико-

Тоді скажу так: Москва і Київ нам до сраки — столиця наша — Кобеляки.

ла Касьян поставив на ноги. Лікував він і відомих російських та українських артистів, зокрема, Софію Ротару, Таїсію Повалій, Яна Табачника, Валентину Толкунову, Миколу Баскова...

Він був справді народним лікарем. Приймав у Центрі мануальної терапії, який збудував у Кобеляках за власні кошти, усіх, хто приходив, навіть без запису. До нього завжди була велика черга. Щоб встигнути, Микола Андрійович як справжній трудоголік нерід-

ко розпочинав прийом о 4-й годині. «Я був дурним у роботі», — писав у своїй книзі спогадів. Його не раз кликали до Києва, Москви, але він відмовлявся, бо не уявляв свого життя без рідного міста.

— Якось Лев Зайков (секретар ЦК КПРС) запитав: «Миколо Андрійовичу, чому ви не хочете у Москву? Це ж столиця», — згадував Касьян. — Я йому: «Ви ображатися не будете?» — «Не буду». — «Тоді скажу так: Москва і Київ нам до сраки — столиця наша — Кобеляки». Зайков потис при всіх руку, обняв, розцілував і сказав: «Усе! Ідьте у свої Кобеляки». Більше мене до Москви не кликали.

До нього приїжджало чимало людей на стажування. Але Касьян вважав своїми послідовниками лише трьох. Один із них — Олексій Чигирин, залишився в Кобеляках, де приймає хворих.

В останній рік життя Микола Касьян хворів. Скаржився на серце, печінку, нирки, був неходячим. Медики казали, що його органи зносилися через величезні фізичні навантаження (за рік він, як зазначається у книзі рекордів Гіннеса, вправив диски понад 40 тисячам хворих). Але до лікарів не хотів іти, бо не довіряв. У житті він лише двічі звертався до них і щоразу... втікав. Помер костоправ від Бога у 72 роки на руках у дружини і прийомного сина Яна, який продовжує справу батька й нині.

● СЕЗОН ЗАСТУД

Що не роби, а з носа тече...

Часто люди нарікають, що ні аптечні краплі, ні засоби народної медицини не допомагають позбутися нежитю. Чому так буває?

Річ у тім, що, крім застуди, надмірні виділення з носа можуть спричинити: алергія; надмірно сухе і запилене повітря в приміщенні; гормональні зміни в організмі під час вагітності, при клімаксі, діабеті, що розвивається. У кожному випадку — інша схема лікування. Наприклад, судинозвужувальні краплі не позбавлять від нежитю, викликаного стороннім предметом, який випадково потрапив у носові ходи.

Але навіть якщо у вас респіраторне захворювання, не зловживайте ліками. В інструкції до більшості з них недарма написано: «Використовувати не довше 3—5 днів». Продовжуючи закапувати ніс, ризикуєте заробити так званий медикаментозний риніт.

Не радять лікарі безконтрольно застосовувати народні засоби, наприклад, сік цибулі, який може пошкодити або пересушити слизову оболонку, позба-

вивши організм природного захисту від інфекцій. Це стосується й інших домашніх ліків.

Стежте, щоб повітря у кімнаті було вологим, і кілька разів на день промивайте ніс сольовими розчинами. Їх

Будь-який нежить, що триває довше 7—10 днів, вимагає звернення до фахівця.

можна купити в аптеці або приготувати самостійно: у склянку теплої води додайте по 1/4 чайної ложки солі та соди. Попередньо необхідно висякати ніс.

Будь-який нежить, що триває довше 7—10 днів, вимагає звернення до фахівця. Лікування може включати фізіопроцедури, грамотно підібрані препарати і навіть хірургічне втручання (якщо з'ясується, що причина закладеності носа — великі поліпи або, наприклад, викривлення носової перегородки).

Фото google.com.ua.

● ЦЕ ЦІКАВО

Дамам треба спати довше

Джим Хорн, професор університету Лафборо (Великобританія), стверджує: «У жінок нестача сну асоціюється з високим рівнем психологічного навантаження, а також із відчуттям незахищеності, депресії і злости. У чоловіків такий зв'язок відсутній»

Звичні 8 годин у полоні Морфея необхідні далеко не всім — для когось і семи буває цілком достатньо. Проте професор Хорн нагадує, що жіночий мозок має відмінну від чоловічого, більш складну структуру, тому його потреба у сні трохи вища.

Рекомендований час для «відбою» — приблизно половина одинадцятої. Так представниці прекрасної статі зможуть захопити найкорисніший «сон краси», який триває тільки до півночі й позитивно позначається на стані організму.

Фото google.com.ua.

Велика сторінка для Пані

Якщо дівчина дуже гарна в молодості, але незібрана і нічого не доводить до кінця, її краса швидко зів'яне. Однак якщо в дівчини скромніші зовнішні дані, проте сильний характер, то з роками її чарівність буде тільки зростати.

Софі ЛОРЕН, італійська актриса, перша лауреатка премії «Оскар» за найкращу жіночу роль.

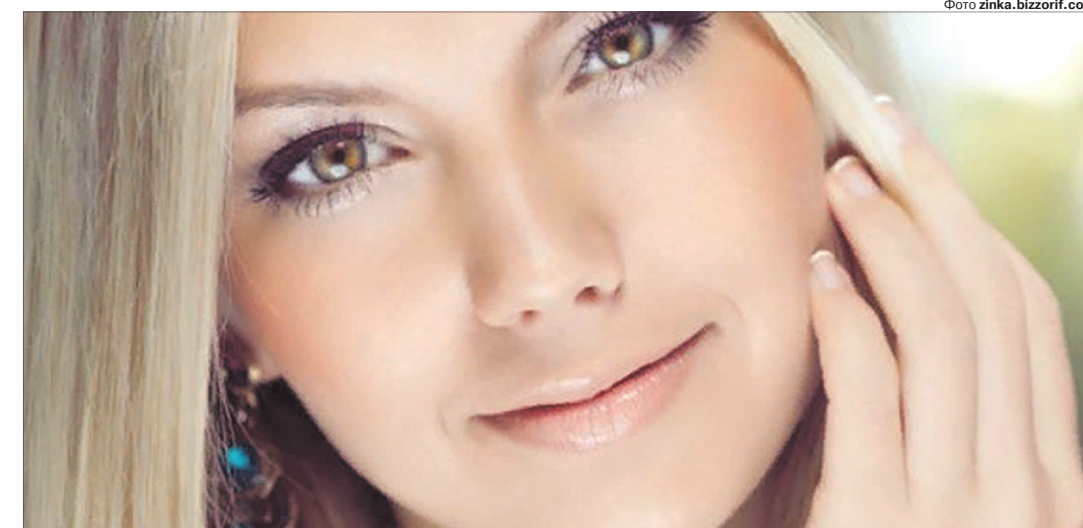
РУКОДІЛЬНИЦЯМ

«Коли замерзне річка і забіліє гай, зійде у темну нічку на землю Миколай...»

А для того, аби добрий святий мав куди покласти гостинці для чемних діток, пропонуємо вам зробити такий красивий чобіток, оздоблений вишивкою. Можна виготовити їх із тканини різних кольорів або ж зазначити на кожному ім'я, якщо малюків у родині декілька

СЕКРЕТИ КРАСИ

Сім заповідей доглянутої жінки

Мати гарний вигляд і стежити за собою — обов'язок кожної пані. Який виберете стиль одягу, колір волосся, туш для вій — особиста справа. Однак деяких правил потрібно дотримуватися беззастережно. Звичок доглянутої жінки ніколи не пізно набутися. Тож розпочинаємо працювати над собою, орієнтуючись на такі поради

1. Культ чистоти — основа з основ доглянутої жінки. Яким би супердієвим і дорогим не був косметичний засіб, нанесіть його на немите волосся або брудну шкіру — і ефект виявиться нульовий. Навіть найякісніший дезодорант не приховає запаху поту.
2. Чіткість ліній. Форма і довжина нігтів, лінія брів, зачіски повинні бути бездоганними. Нігті різної довжини і волоски, що відростають під надбрівними дугами, не додадуть вам доглянутого вигляду.
3. Колір може надати стрижці динаміки, а вашій зовнішності — виразності. Однак пофарбоване волосся, що відростає і видає ваш рідний колір, і робить зачіску неохайною. Тож не забувайте підфарбовувати коріння.
4. Ненависним волосинкам — ні! Ваші ніжки мають бути гладенькими незалежно від пори року. Тож треба мати під руками бритву, епілятор, віск, крем для депіляції чи лазер.
5. Матова шкіра. Якщо блиск є на засалених ділянках обличчя, намагайтеся його позбутися.

Однак пам'ятайте і про зворотний бік підсушувальних процедур: вони можуть спровокувати передчасну появу зморшок і потоншення шкіри. Коли відчуваєте постійну гіперфункцію сальних залоз, то краще звернутися за порадою до дерматолога чи косметолога. Якщо ця проблема тимчасова, для її вирішення добре застосувати м'яку зволожувальну крем.

Доглянута жінка не повинна пахнути, як парфумерна фабрика.

6. Ідеальні нігті. Процедуру манікюру і педикюру можна порівняти із чищенням зубів. Вона має бути регулярною. Якщо застосовуєте кольоровий лак, не забудьте покласти його в сумочку, щоб за найменших дефектів можна було їх усунути.
7. Не зловживайте ароматами. Доглянута жінка не повинна пахнути, як парфумерна фабрика. Багато ароматів випускають аромати, що поєднують із запахом дезодоранту, гелю для душу, крему для тіла. Якщо всі вони будуть різними, то такий «коктейль» розжене усіх навколо вас. Любите часто змінювати парфуми? Намагайтеся вибирати косметику з нейтральним запахом.

ДОМАШНЯ АКАДЕМІЯ

Сковорода блищатиме, як дзеркало

Усім відомо, що це найбрудніший посуд на кухні. Краплини жиру застигають і почитити їх звичними мийними засобами складно. Пропонуємо перевірені народні рецепти, які допоможуть швидко її очистити без агресивної хімії і дорогих магазинних

СОДА І ПЕРЕКИС

Усього два інгредієнти — і ваша сковорідка сяє, як нова. Змішайте соду і перекис водно до стану кашки. Розподіліть суміш по сковороді. Не забудьте про бортики і ручку. Залишіть

на 15 хвилин. Губкою для миття посуду ще раз протріть посудину сумішшю. Зітріть її разом із брудом. Промийте водою і насолоджуйтеся результатом.

МИЛО І СОДА

Ще один цікавий і недорогий засіб: змішайте 100 г господарського мила, 100 мл кип'ятку і 75 г соди. Мило попередньо натріть на крупній терці, збийте до піни. Маслою, яку отримали, можна очистити не тільки сковорідки, інший посуд, а й кахлі, плити — все, що хочете. Зберігати слід у закритій банці до наступного використання.

КЛУМБА НА ПІДВІКОННІ

Ще один смугастий гість

Хлорофітум — поширена кімнатна рослина, яку переплутати з будь-якою іншою дуже складно: у нього довге вузьке листя, з темно- та світло-зеленими поздовжніми смугами

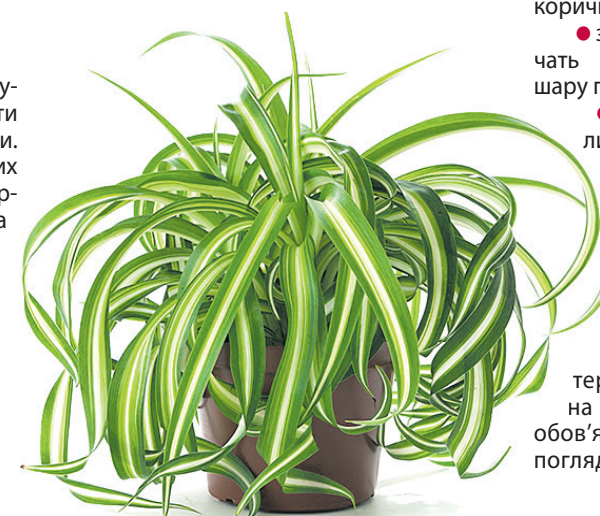
Цей вазон можна побачити у школах, дитячих садках, лікарнях, оскільки він очищає повітря від пилу, хвороботворних бактерій та вуглекислого газу.

Хлорофітум не вибагливий. Але його корисні властивості зберігаються лише тоді, коли він перебуває у сприятливому середовищі. Тому потрібно дотримуватися таких правил:

- змінювати ґрунт раз на рік (бажано навесні), для цього підійде садова земля з невеликою кількістю крупнозернистого піску;
- тримати рослину в добре освітленому приміщенні (завдяки цьому листки набудуть гарного забарвлення: зеленуваті краї стануть білими);

- забезпечувати достатній полив;
- стежити за розміром горщика (необхідно буде періодично пересаджувати вазон у більшу за діаметром на 2–3 см ємність);
- у жодному разі не можна обрізати коріння, оскільки всі корисні речовини накопичуються саме тут;
- не варто видаляти розетки, які звисають на пагонах (їх можна буде згодом посадити);
- змінювати полив залежно від пори року (інакше на листі можуть з'явитися плями коричневого кольору, рослина почне хворіти, бо надлишок вологи і холодна земля провокують загнивання коренів);
- обрізати сухі кінці листя;
- періодично підживлювати (бажано влітку) спеціальним добривом для декоративно-листяних рослин;
- захворювання найчастіше з'являються в зимовий період: за низької температури та надмірному поливу — коричневі плями на листі;
- зморшкувати коричневі краї свідчать про пересушування верхнього шару ґрунту;
- бліде листя взимку, опадання листя засвідчують занадто високу температуру, недостатню освітленість кімнати;
- сухі коричневі кінчики листя — низьку вологість або нестачу поживних речовин.

За допомогою хлорофітума можна ще й декорувати приміщення. Аби зробити інтер'єр цікавішим, повісьте вазон на стіну в плетеному кашпо. Він обов'язково буде притягувати до себе погляди гостей.

НАШІ ДІТИ

«Я з ним розмовляю, а він бавиться зі смартфоном»

Подібне часто можна почути від мам. Як повернути чадо в реальний світ?

Діти постійно сидять у гаджетах. «Ну хай би вже читав щось корисне, — але ж ні!» — бідкаються мамі. Стрічки соцмереж, ігри, відео... Діти ведуть себе як дорослі. І це, звісно, ненормально. Зовсім вимкнути смартфони і комп'ютери з їхнього життя неможливо. Але обмежити можна і треба. Як це зробити?

Сніданок, обід, вечеря — без гаджетів. Чимало дорослих, а разом із ними і діти, їдять, уткнувшись у смартфон чи планшет. Уведіть правило: коли обідаєте чи вечеряєте — усі ховають гаджети і спілкуються одне з одним.

Уроки без фону. Якщо дитині не потрібна Вікіпедія зараз і вона не пише реферат, комп'ютер вимкніть, смартфон заберіть, щоб не спокуювалася повідомленнями, які надходять.

Перед сном — книжка. Гаджети ввечері — шлях до безсоння і депресії. Для плавного переходу до сну оптимальний варіант — книжка. Текст менше впливає на зорові нерви, і не так збуджується нервова система.

Не карати заборонами. Для сучасного підлітка в гаджетах зосереджене все особисте життя. Тож якщо ви забороните користуватися ними, від цього дитина не буде краще навчатися. Допоможіть їй із самоорганізацією, навчіть, як керувати своїм часом і волею, робити уроки, дотримуватися розпорядку дня. Найбанальніша порада: намагайтеся дати синові чи донці більше живого спілкування. І перегляньте власні звички. Адже дивлячись на вас, дитина почне змінювати свої.

ФОТО МАМА.UA

● СІМ «Я»

Блискавкозбирач

Коли вдома розмова переходить на підвищений тон, наш 2-літній малюк починає кричати. Трясе кулачками навсіді і вигукує сердито окремі слова. Звісно, така його реакція швиденько охолоджує всіх членів сім'ї: його нерви — це святе і для дорослих, і для малих

Оксана КОВАЛЕНКО,
мама

Ще донедавна я була впевнена, що реакція дитини — це звичайнісіньке наслідування. Однак натрапила на відеоексперимент психотерапевта Світлани Ройз і почула про здатність малюків збирати емоції рідних. Певна річ, роблять це вони несвідомо. Саме тому малих порівнюють із блискавкозбирачами. Ройз розповіла один із випадків зі своєї практики: під час сімейної консультації дитина почала кричати, щоб бабуся йшла геть із кабінету, а на запитання психолога, хто цього дуже хотів, озвалася мама... Буває й таке, що маля може вдарити маму, відчуваючи тата, який щосили гамає в собі таке бажання. Думаю, і ви, наші шановні читачі, маєте спостереження, коли почуваетесь розбурханими, а тут ще дитя додає добряче своїм вередуванням: насправді воно ловить емоційний бумеранг і кидає його назад... І щодо чужих малюк може утнути щось дуже неетичне, бо зчитав почуття батьків. Блискавкозбиральність дітей стосується не тільки «сімейних причин». Кордонів для тривожності нема. Можуть непокоїтися, коли бачать, як хмурніють тато і мама, переглядаючи, приміром, напад російських кораблів на українські.

Наші маленькі блискавкозбирачі переймають не лише агресію і тривогу, а й радість та очікування чогось дуже хорошого.

Що ж робити? Знання про здатність дітей бути блискавкозбирачами — уже півсправи. Далі слід проаналізувати, від кого взявся той негатив у малюків. «Розкладіть себе по полицях»: що принесли на душі з роботи чи зі спілкування з кимось, чому дратується і як себе опанувати. Маленькому варто чесно сказати: «Розумієш, мама така втомлена. Ось зараз трішки відпочину і роздобуду гарний настрій». (Де його віднайти, ви як спостережлива за собою особа очевидно знаєте! У поширених «наборах для настрою» є і краєвиди з вікна, і чашечка чаю, і шоколад, і обійми, і розмова з тим, хто вміє вас «підняти»). Так було і є, що бережливе ставлення до наших найдорожчих малюків передбачає бережливе ставлення до себе. Навпаки, неконтрольована агресія, коли хтось із рідних б'є дитину, ображає її, — це шлях назад. Та ж Світлана Ройз нагадує про здатність мозку вимикати всі системи розвитку, якщо людина відчуває небезпеку для життя: тоді дитина перестає навчатися і поглиблює один навик — як вижити.

Якщо ж удома багато тривоги через події в державі, особливо коли тато — військовий, і малеча помітно «заведена», — говоріть із нею й обіймайте її. Ройз радить, не вникаючи у деталі, чітко й впевнено сказати, що хоч у країні є великі проблеми, у ній є і дуже хороші люди, які працюють над їх вирішенням, і що все буде добре. І ще важливі слова для дитини: «Мама і тато люблять тебе, сину (доню), як і раніше, дуже-дуже».

Добре, що наші маленькі блискавкозбирачі переймають не лише агресію і тривогу, а й радість та очікування чогось дуже хорошого. Маю надію, у нас дорослих, вдаватиметься віддаровувати позитив.

Пишіть, якщо маєте що зауважити, на електронну пошту: okovalenko74@gmail.com або tsikava.gazeta@gmail.com.

● БАТЬКІВСЬКИЙ ВСЕОБУЧ

«Коли мені кажуть: «Я свого сина у 2 роки почав учити читати», відповідаю: «Ну і дурень!»

Не всім бути вундеркіндами й геніями

Психолінгвіст, нейробіолог, доктор біологічних наук Тетяна Володимирівна Чернігівська у своїй лекції «Як навчити мозок вчитися» застерігає від помилок тих батьків, які ледь не з пелюшок змушують малечу опановувати іноземні мови й освоювати техніку читання. У своїх книгах, виступах та інтерв'ю вона популярно пояснює актуальні й важливі речі

МОЗОК СКЛАДНІШИЙ ЗА ВСЕСВІТ

Науковець, яка все життя присвятила вивченню нашої сірої речовини, вважає, що немає ні найменших шансів у найближчому десятилітті дізнатися, як функціонує наш мозок. Мільйони нейронів — основа нервової системи, що складає нейронну мережу. Якщо всі тонкі ниточки витягнути в одну, можна 68 разів облетіти навколо Землі або сім разів долетіти до Місяця і назад повернутися. Коли людина навчається, вона фізично покращує свою нейронну мережу. Від того, що наш мозок зайнятий серйозною роботою, поліпшується сама якість нейронних волокон. Але це не означає, що від розумових навантажень кожна дитина набуде неймовірних здібностей. Генієм можна тільки народитися. Інше питання, що, народившись генієм, можна ним не стати. Наприклад, мати батьків-дурнів або таких же вчителів. Генії дуже дорого платять за свою геніальність. Вони не зовсім нормальні люди — дивно поведуться, іноді бувають нестерпними. Але без них не розвиватиметься цивілізація.

ГОЛОВНЕ — ЩОБ ВЧАСНО

Головна біда сучасної дитини — у марнославстві батьків, переконана Тетяна Чернігівська. «Коли мені кажуть: «Я свого сина у два роки почав учити читати», я відповідаю: «Ну і дурень!» Навіщо це потрібно? Його мозок до цього не готовий. Якщо ви хлопчика видресуєте — він, звичайно, буде і читати, і, може, навіть писати, але у нас із вами інше завдання».

Є такий термін — «вік шкільної зрілості». Одній дитині 7 років, іншій — стільки ж, але одна йде в школу, тому що її мозок до цього готовий, а іншій треба ще півтора року вдома з ведмедиком гратися і тільки потім сідати за парту. За офіційними даними, у нас більше 40% дітей мають труднощі з читанням і письмом після закінчення початкової школи. І навіть у 7-му класі є ті, хто погано читає. У таких учнів вся когнітивна міць мозку йде на те, щоб продертися через літери. Тому якщо навіть дитина і прочитає текст, то зрозуміти його сил уже не вистачає.

А ще говорять: «Дитинство — найщасливіша пора життя...»

ЧОМУ ВАЖЛИВІ ПЛАСТИЛІН, НОЖИЦІ, ОЛІВЦІ Й МУЗИЧНІ ЗАНЯТТЯ?

Якщо малюк не розмальовує картинки і не звикає до дрібних філігранних рухів, якщо в дитячому садочку він нічого не ліпить, не вирізає ножицями, не перебирає бісер, то у нього дрібна моторика не виробляється. А це саме те, що впли-

Генієм можна тільки народитися. Інше питання, що, народившись генієм, можна ним не стати. Наприклад, мати батьків-дурнів або таких же вчителів.

ває на мовні функції. Якщо ви не розвиваєте у дитини дрібну моторику, то не нарікайте потім, що її мозок не працює.

Велике значення мають також музичні заняття у розвитку людини в ранньому віці, це позитивно впливає на структуру і якість нейронної мережі. Коли ми сприймаємо мову, відбувається дуже складна обробка фізичного сигналу. Нам у вухо вдаряють децибелі, інтервали, але це все фізика. Вухо слухає, а чує мозок. Коли дитина навчається музики, вона починає звертати увагу на дрібні деталі, відрізняти звуки і тривалості. І саме в цей час формується тонке огранювання нейронної мережі.

ШЕКСПІР, МОЦАРТ І ПУШКІН ЗНО ПРОВАЛИЛИ Б...

Не всі люди геніальні. Якщо у дитини погані гени, то тут нічого не поробиш. Але навіть якщо вони хороші, то цього все одно недостатньо. Від бабусі може дістатися чудовий рояль Steinway, але на ньому треба вчитися грати. Точно так само когось може дістатися чудовий мозок, але якщо він не буде розвиватися, формуватися, налаштовуватися — марна справа, загине.

Водночас не можна вимагати від своїх

нащадків неможливого. Є така карикатура, де зображені тварини, які мають вилізти на дерево: мавпа, рибка і слон. Різні істоти, деякі з них в принципі піднятися на дерево не можуть, однак це саме те, що пропонує нам сучасна система освіти. Я думаю, будь-якій людині зрозуміло, що якби Шекспір, Моцарт, Пушкін, Бродський та інші видатні діячі мистецтва спробували б здати ЗНО, вони б його провалили. Якщо ми хочемо виховувати творців, то ця система освіти — найгірше, що можна було придумати.

ХЛОПЧИКИ Й ДІВЧАТКА ВИМАГАЮТЬ РІЗНОГО ПІДХОДУ

Говорити з першими потрібно коротко і конкретно. Для максимального ефекту вони повинні бути залучені до активної діяльності, їм просто не можна сидіти спокійно. У них стільки енергії, що найкраще направити її в мирне русло, дати вихід, причому прямо під час занять. Крім того, хлопчикам потрібно ставити більше реальних завдань, придумувати змагання, хвалити за будь-яку дрібницю. І виховувати їх слід у прохолодніших приміщеннях.

Дівчата люблять працювати в групі, їм потрібен контакт. Вони дивляться в очі одна одній і беруться допомагати вчителю. Маленьких принцес не треба оберегати від падіння і забруднення, вони повинні відчувати «контрольований ризик». Клас для занять дівчаток має бути яскравим.

І ПІДРУЧНИК — ПІД ПОДУШКУ

Перерви під час навчання і навіть сон між заняттями — не перешкода для запам'ятовування матеріалу і обробки інформації, а навпаки, допомога. Вони дають можливість мозку засвоїти отриману інформацію. Найкраще, що ми можемо зробити, коли нам щось потрібно терміново вивчити до завтрашнього дня, це прочитати і швидко лягти спати.

Для того, щоб інформація потрапила в довгострокову пам'ять, потрібен час і певні хімічні процеси, які відбуваються якраз уві сні. Постійна напруга від того, що дитина чогось не встигла, щось у неї не вийшло, — тільки на шкоду. Потрібно усвідомити, що навчання йде завжди, а не тільки за письмовим столом.

ЯК ЦЕ БУЛО

Життя цієї рептилії було вкрай коротким, але напрочуд яскравим!

Фото Ю.УА.

Фото shukach.com.

п'ятами. Минає червень, липень, серпень, завершується курортний сезон — стає дедалі прохолодніше...

Але наш Годзілла знаходить вихід! Крокодил виноує тепліше місце — поблизу ТЕЦ металургійного комбінату

Крокодил виноує тепліше місце — поблизу ТЕЦ металургійного комбінату «Азовсталь». Адже тут час від часу відбувається скидання підігрітої води.

«Азовсталь». Адже тут час від часу відбувається скидання підігрітої води.

Годзік протримався майже до саміської зими! 28 листопада його — ще живого, але вже непритомного від переохолодження — виявив працівник одного з навколишніх підприємств. Оперативно було організовано спецоперацію з порятунку крокодила: спеціальним транспортом його доставили до обласного центру — тоді це, звісно, не окупованого Донецька.

За Годзіллу вболівала не те що вся Україна — за крокодилячою долею стежив увесь світ! На жаль, врятувати тварину не вдалося...

Уже в квітні наступного — 2008 року — в Маріуполі встановили добротний бронзовий пам'ятник найбільш українському з-поміж усіх нільських крокодилів — «Годзіку Маріупольському».

вживаються їм усілякі рептилії.

Та невдовзі стає зрозуміло: крокодил справді живий! Якимось дивом він зумів при звичаїтис до такої абсолютно не підходящих для нього умов! Громадськість дає йому ім'я — Годзілла. За долею зубастика починає стежити увесь світ...

Бійці-рятувальники не полишають спроб упіймати хвостатого африканця, проте тому щоразу вдається наживати

Вкраїнська крокодила на ім'я Годзілла

11 років тому добігла кінця неймовірна історія життя африканського зубастика поблизу узбережжя Азовського моря

Закінчення. Початок на с. 16

Сергій ХОМІНСЬКИЙ

Проте офіційна позиція лишається незмінною. Мовляв, хіба ви не знаєте тих рибалок: «закладуть за комір» склянку-другу міцнющою-го мариупольського самогону — а потім

РЕКЛАМА

ДАТА ВАШОГО НАРОДЖЕННЯ МОЖЕ ЗРОБИТИ ВАС БАГАТІЄМ!

18 000

Ми розшукуємо Переможця 180-ї Призової акції, щоб вручити йому Суперприз – близько ДОЛАРІВ!

ВРУЧЕННЯ вже 24.12.2018!

18 000 доларів ≈ 510 000 грн

За 6 років було проведено 179 акцій та вручено понад 20 000 000 гривень. І сьогодні ми розшукуємо нашого 180-го Переможця і єдиного власника Суперпризу. Може, це Ви? Перевірте просто зараз:

- ➔ Візьміть вік, якого Ви досягли (досягнете) у 2018 році.
- ➔ Відніміть від нього останні цифри цього року (18). До отриманого числа додайте дві останні цифри Вашого року народження. Результат помножте на номер призової акції (180).
- ➔ **УВАГА! Якщо у Вас вийшло 18 000 — вітаємо! Ви — переможець!**

Швидше зателефонуйте й отримайте 18 000 доларів!

0-800-50-55-48 КОД АКЦІЇ: 66199

Дзвінки БЕЗКОШТОВНІ зі стаціонарних і мобільних телефонів у межах України (понеділок – субота з 8:00 до 20:00, неділя з 9:00 до 19:00)

*Акція № 180 проводиться з 18.09.2018 р. по 21.12.2018 р. на всій території України. Розіграш відбувається 24.12.2018 р. в м. Києві. Детально про умови акції та місце проведення розіграшу Ви дізнаєтеся з окремого листа. Призовий фонд трьох акцій, що будуть проводитися протягом року, складає 510 000 гривень (у пакеті представлений у вигляді 19 000 доларів США). Дана маркетингова акція не є лотереєю, грою (в тому числі азартним або іншим заходом, заснованим на ризику), конкурсом або публічною обіцяркою винагороди без оголошення конкурсу у розумінні Глави 78 Цивільного кодексу України. Відповідаючи на цю акцію, клієнт дає згоду на подальше використання компаніїю та партнерами його персональної інформації, таку згоду можна відкликати будь-якої миті. Телефон для довідок: (044) 290-93-82 (вартість послуги згідно з тарифами ПАТ «Укртелеком»). ТІЛЬКИ ДЛЯ ПОВНОЛІТНІК. **Мається на увазі сума призового фонду, частину з якого отримає Головний переможець у разі офіційного визнання перемогти. ***Згідно з курсом НБУ від 29.11.2018 р.

НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Фото mental.ge.

Василина зрозуміла: помочі і співчуття від доньки не дочекається.

«Чого ви, мамо, грошей не склали?»

Закінчення. Початок на с. 16

Ольга ЧОРНА

...Ліда грошей передавала небагато. Аби дітям вистачило. Василина не раз пошкодувала, що погодилася на доньчину авантюру. Бо фактично жила на чоловікову зарплату.

Коли пішла до школи Неля, видатків стало більше. Василина пояснювала доньці, що потрібно здавати гроші то на те, то на се... Ліда обурювалася:

— Ми тут на житло заробляємо, а не на школу.

Порайдившись з чоловіком, Василина вирішила шукати роботу. Влаштувалася в ательє неподалік від дому.

...Діти росли. Справи у Ліди з Ігорем ішли добре. Купили одну квартиру, другу. Здали в найм. Василина просила доньку і зятя повертатися. Уже майже дорослими стали Дмитро з Нелею. А вони й не збиралися.

— За копійки вдома гарувати? Ні! — Ліда була категоричною. — Мову вивчили. Легалізувалися. За роботу платять добре. Гріх усе це залишати.

— Усіх грошей не заробите.

— Не читайте моралі, мамо. Вивчимо дітей, а тоді буде видно. Може, до себе заберемо, якщо захочуть.

— І в кого ти така вдалася?

...До лікарів Василина ходила тоді, коли вже справді притисне. На щастя, це траплялося рідко. Тому й не звертала уваги, що останнім часом швидко втомлюється, почуввається зле. Гадала, минеться. Зараз у людей і тиск «скаче», і погода на мізки «тисне». Ще й магнітні бурі доконують. Та вже й не сімнадцятка...

Чоловік таки примусив, аби обстежилася. Недуга виявилася серйозною. Лікарі наполягали на операції. А вона доволі дорога. У подружжя таких грошей не було. І продавати нічого. І позичити ніде. Та й повертати борги нізвідки?

За допомогою звернулася до Ліди.

— Зайвих грошей не маємо, аби дати. Навіть позичити нема з чого, — відповіла донька.

— Що ж мені робити?

— А чого ви, мамо, грошей не склали?

— Як? Де я їх мала взяти?

— Я ж вам передавала.

— Це були «дитячі» гроші, Лідо. І їх не завжди вистачало.

— Треба було менше цукерок дітям купувати.

Василина зрозуміла: помочі і співчуття від доньки не дочекається. А час квапив...

До Терези зателефонував Васи́линин чоловік. Дружині нічого не сказав. Наперед знав: буде проти, аби турбувати племінницю. Тим паче, вона сина-студента вчить. І чоловіка, який на «мінімалці» сидить, утримує.

— Я попрошу тижневу відпустку, — сказала Тереза. — Думаю, господиня зрозуміє ситуацію. Відпустить. Трохи грошей маю. І якраз скоро зарплату отримаю. Усе й привезу.

...Операція пройшла вдало. Чоловік аж тепер зізнався Василині, звідки гроші.

Та дякувала племінниці. І кволим голосом обіцяла все повернути.

— Головне — набирайтеся сил. А гроші... Будемо вважати, що це мій подарунок. А подарунків не повертають.

— Ти ж стратилася, Терезо.

— Ще зароблю. Ви також колись допомогли мені.

...Коли Тереза повернулася до Італії, їй зателефонувала Ліда. Аби сказати, що... материних боргів віддавати не буде.

10 – 16 грудня

1+1, ІНТЕР, ТРК «УКРАЇНА», СТБ, ICTV, НОВИЙ КАНАЛ, МЕГА, К-1, 2+2, ZIK

● ЗІРКА

Чоловік Вані перервав гегемонію Мессі і Роналду

33-річний хорватський півзахисник мадридського «Реала» Лука Модрич — володар «Золотого м'яча-2018»

Петро ПАС

«Я хочу подякувати всім товаришам по команді, а також тренерам «Реала» і збірній Хорватії. Спасибі всім, хто голосував за мене. Я завжди хотів грати у великому клубі і ще з дитинства мріяв про «Золотий м'яч».

Мені зараз важко передати свої емоції. Не тільки тому, що здобув найпочесніший трофей, обійшовши Крістіану Роналду і Ліонеля Мессі. Серед тих, хто був номінований на «Золотий м'яч» — дуже талановиті гравці. Для мене велика честь перебувати в когорті таких видатних футболістів», — оголосив під час паризької церемонії отримання найпрестижнішої

індивідуальної нагороди у футболі Лука Модрич.

У боротьбі за цей трофей хорват обійшов португальського форварда італійського «Ювентуса», колишнього свого одноклубника Крістіану Роналду (2-ге місце) і французького нападника іспанського «Атлетіко» Антуана Грізмана (3-тє місце).

Таким чином Лука Модрич перервав 10-річну гегемонію Ліонеля Мессі і Крістіану Роналду: у період з 2008 по 2017 роки аргенти-

нець і португалець виграли по 5 «Золотих м'ячів». Останнім, хто здобував цей трофей до епохи Мессі і Роналду, був бразилець Кака ще у далекому 2007-му.

Також під час церемонії було вручено перший в історії жіночий «Золотий м'яч» (володарка — 23-літня Ада Хегерберг із Норвегії)

і «Копа Трофі» (приз найкращому гравцеві світу до 21 року), володарем якого став 19-літній француз Кілліан Мбаппе.

ДО РЕЧІ

36-річну дружину Луки Модрича звали Ваня Босніч, яка є його спортивним агентом, чудово аналізує гру чоловіка і подарувала йому тріох дітей — Івана, Емму і Софію.

Такого трофея не має ще жоден хорватський футболіст.

Я завжди хотів грати у великому клубі і ще з дитинства мріяв про «Золотий м'яч».

ВІВТОРОК, 11 ГРУДНЯ

1+1	НОВИЙ КАНАЛ	2+2
06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1» 07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТОН: «Телевізійна служба новин» 09:30, 11:10, 12:20 «Одруження наосліп» 13:15 «Міняю жінку» 14:45 «Сімейні мелодрами» 15:45 Т/с «Мое чуже життя» 17:10 Т/с «Величне століття. Нова володарка» 19:20 «Секретні матеріали» 20:35 «Чистопевы 2018» 20:45 Т/с «За правом любові» 21:45, 23:45 «Інспектор. Міста»	06:40 М/с «Том і Джеррі шоу» 06:59, 07:55 Kids Time 08:00 Київ ввдень та вночі 16+ 09:00 Т/с «Кохання напрокат» 09:50 Т/с «Відчайдушні домогосподарки» 17:00, 19:00 Вар'яти 12+ 21:00 Т/с «Будиночок на шастя» 22:00 Т/с «Чаклунки» 23:00 Х/ф «ЛОВЕЦЬ СНІВ»	06:00 Мультфільми 08:00 «Помста природи» 08:25 Т/с «Мушкетери-2» 09:30, 18:15 «Спешкор» 10:10, 18:50 «ДжеДА!» 10:50, 17:15 «Загублений світ» 12:55 Х/ф «ВОЛОДАТ МОРІВ: НА КРАЮ СВІТУ» 15:25 Х/ф «Я ПРИЙШОВ З МИРОМ» 19:25, 20:30 Т/с «Ментівські війни. Харків» 21:35, 23:20 Т/с «Кістки-3»
ІНТЕР	СТБ	МЕГА
02.25 Х/ф «3 ЖИТТЯ ВІДПОВІДАЮЧИХ» 03.40 «Орел і Решка. Шопінг» 04.50 «Top Shop» 05.20, 20.00 «Подробиці» 06.00 Мультфільм 06.15, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським» 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини 07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером» 10.10, 12.25 Т/с «Тайсі» 13.00 Х/ф «ЖАНДАРМ ОДРУЖУЄТЬСЯ» 14.50, 15.50, 16.45 «Речдок. Особливий випадок» 23.50 Х/ф «ЛЕКЦІЯ ДЛЯ ДОМОГОСПОДАРОК»	06:05 Т/с «Коли ми вдома» 07:05, 15:25 Все буде добре! 09:10, 19:00, 23:55 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія» 10:10, 20:00, 22:35 МастерШеф 12+ 13:00 Битва екстрасенсів 16+ 17:30, 22:00 Вікна-Новини 18:00 Один за всіх 16+	06.00 Бандитська Одеса 08.05, 15.25 Все буде добре! 09.05 Дика природа Африки 10.25, 17.55 Шалена подорож 11.20 У пошуках інновацій 12.20 Брама часу 13.05, 19.40 Речовий доказ 15.10, 23.35 Повітряні війни 16.05, 21.45 Полювання на рибу-монстра 17.00, 22.40 Ідеї, що перевернули світ 18.45, 20.50 Битва цивілізацій
УКРАЇНА	ICTV	К-1
06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною	05:35, 20:15 Громадянська оборона 06:30 Ранок у великому місті 08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:05 Факти 09:15, 19:20 Надзвичайні новини 11:05 Прорвемося! 11:05 Антисоціалізм 12:20, 13:25 Х/ф «НАЦІЯ ПРИБУЛЬЦІВ» 14:50, 16:20, 21:25 Т/с «Пес» 17:45 Т/с «Марк+Наталка» 22:45 Скетч-шоу «На трьох» 16+ 23:50 Х/ф «ЧАС ВІДПЛАТИ»	06:30 «TOP SHOP» 07:40 М/с «Каспер» 08:00 Т/с «Дорогий доктор» 09:50 Т/с «Пригоди Геркулеса» 14:15 «Орел і Решка. Навколо світу» 15:15, 22:00 «Орел і Решка. Морський сезон» 16:15, 21:00 «Орел і Решка. Перезавантаження. Америка» 17:15 Т/с «Доктор Хаус» 23:00 «Орел і Решка. Рай та пекло»

СЕРЕДА, 12 ГРУДНЯ

1+1	НОВИЙ КАНАЛ	2+2
06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1» 07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТОН: «Телевізійна служба новин» 09:30, 11:15, 12:20 «Одруження наосліп» 13:15 «Міняю жінку - 7» 14:45 «Сімейні мелодрами» 15:45 Т/с «Мое чуже життя» 17:10 Т/с «Величне століття. Нова володарка» 19:20 «Секретні матеріали» 20:35 «Чистопевы 2018» 20:45 Т/с «За правом любові» 21:45, 22:55 «Світ навигоріт - 10: Бразилія»	06:39, 07:55 Kids Time 06:40 М/с «Том і Джеррі шоу» 08:00 Київ ввдень та вночі 16+ 09:00 Т/с «Кохання напрокат» 09:50, 22:00 Т/с «Чаклунки» 10:45 Т/с «Відчайдушні домогосподарки» 17:00, 19:00 Ексіс 16+ 21:00 Т/с «Будиночок на шастя» 23:00 Х/ф «ТІЛО ДЖЕННІФЕР»	06:00 Мультфільми 08:00, 12:50 «Помста природи» 08:25 Т/с «Мушкетери-2» 09:30, 18:15 «Спешкор» 10:10, 18:50 «ДжеДА!» 10:50, 17:15 «Загублений світ» 12:55 Х/ф «МОРСЬКА ПРИГОДА» 19:25, 20:30 Т/с «Ментівські війни. Харків» 21:35, 23:20 Т/с «Кістки-3»
СТБ	МЕГА	ZIK
05:50 Т/с «Коли ми вдома» 06:50 Все буде добре! 08:55, 19:00, 23:40 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія» 09:55, 20:00, 22:35 МастерШеф 12+ 13:00 Битва екстрасенсів 16+ 15:25 Все буде добре! 12+ 17:30, 22:00 Вікна-Новини 18:00 Один за всіх 16+	06.00 Бандитська Одеса 08.05, 14.05 Правда життя 09.05 Дика природа Африки 10.05, 17.45 Шалена подорож 11.05 У пошуках інновацій 12.00 Брама часу 12.55, 19.40 Речовий доказ 15.00 Великі танкові битви 15.55, 21.45 Полювання на рибу-монстра 16.50, 22.40 Ідеї, що перевернули світ 18.40, 20.45 Гучна справа	07.00 Перші про головне. Ранок. Дайджест 07.15 Дитяча програма «Ідемо разом» 08.00, 09.00, 11.00 Перші про головне. Ранок. Новини 08.15, 09.10 Д/ф «Дзеркало історії» 09.55, 11.15, 13.15, 16.10, 17.15, 18.10 Перші про головне. Коментарі 12.05 FACE 2 FACE з Тетяною Данилюк 13.00, 15.00 Перші про головне. День. Новини 15.15 Пустині долі 15.20 Між своїми 16.00 Перші про головне. День. Дайджест 17.00, 19.00 Перші про головне. Вечір. Новини 18.00 Перші про головне. Вечір. Дайджест 19.15 VOX POPULI 20.00 Хард-ток-шоу «DROZDOV» 20.30 Стежками війни 21.00 Перші про головне. Підсумки 21.35 Ток-шоу «Злий дім» 23.00 Громадська прокуратура 23.45 Історична правда з Вахтангом Кіпані 03.00 Гараж 04.00 Художній фільм
ICTV	К-1	ZIK
05:35, 10:10 Громадянська оборона 06:30 Ранок у великому місті 08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:05 Факти 09:15, 19:20 Надзвичайні новини 11:05 Прорвемося! 11:05 Антисоціалізм 12:20, 13:25 Х/ф «НАЦІЯ ПРИБУЛЬЦІВ» 14:50, 16:20, 21:25 Т/с «Пес» 17:45 Т/с «Марк+Наталка» 22:45 Скетч-шоу «На трьох» 16+ 23:50 Х/ф «ЧАС ВІДПЛАТИ»	06:30 «TOP SHOP» 07:40 М/с «Каспер» 08:00 Т/с «Дорогий доктор» 09:50 Т/с «Пригоди Геркулеса» 14:15 «Орел і Решка. Навколо світу» 15:15, 22:00 «Орел і Решка. Морський сезон» 16:15, 21:00 «Орел і Решка. Перезавантаження. Америка» 17:15 Т/с «Доктор Хаус» 23:00 «Орел і Решка. Рай та пекло»	07.00 Перші про головне. Ранок. Дайджест 07.15 Дитяча програма «Ідемо разом» 08.00, 09.00, 11.00 Перші про головне. Ранок. Новини 08.15, 09.10 Д/ф «Дзеркало історії» 09.55, 11.15, 13.15, 16.10, 17.15, 18.10 Перші про головне. Коментарі 12.05 VOX POPULI 21.00 Перші про головне. Підсумки 21.35 Гра з вогнем 22.30 Перші друзі 23.30 Історична правда з Вахтангом Кіпані 02.40 Гараж 03.40 Художній фільм

ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

«Сидить баба на грядках, вся закутана в хустках»

Щоправда, досі з полів і городів вона перебралася в льохи та комори, а вправні господині її вже й накупили (До речі, про секрети цієї справи, якими поділився з читачами фермер із села Чаруків Луцького району, що на Волині, Олег Миколайович Галасун, можна дізнатися з «Читанки для всіх» за 29 листопада 2018 року). Цей овоч не тільки здавна увійшов до нашого повсякденного раціону харчування, а й став одним із улюблених. Страв із нього можна приготувати безліч: борщі, вареники, пиріжки, солянки, тушкована, запечена, фарширована капуста, різноманітні салати, котлети і зрази... Тож не дарма кажуть: на столі не пусто, коли є капуста

Пільга на тепло чи субсидія?
Дерева надала право вибору кожній сім'ї в опалювальний сезон с. 6-7

Що пророкують Україні карпатські мольфари? с. 8-9

Читанка для всіх
корисні поради

Чоловіків, які «квасять», — чимало. А от капусту квасити вміє далеко не кожен!

СВОЯ СПРАВА Квашенина від Олега Галасуна (на фото) на Волині вже стала своєрідним брендом. Той, хто хоч раз купував у нього капусту, солені огірки, помідори, не тільки сам обов'язково приїде знову, а й рекомендуватиме друзям і знайомим с. 3-5

А ви знали, що...

- Капуста згадана у комедіях Аристотеля у V столітті до н. е.
- Листя капусти білоголової на 80 % складається з води. Решту 20 % становлять азотисті речовини, жири, вуглеводи, цукри, пектин, клітковина, органічні кислоти, фітонциди. У ній – велика кількість вітамінів: каротин (провітамін А), фолієва кислота, вітаміни групи В (В1, В2, В6), РР, Е, Р, К, вітамін U (противиразковий фактор). А за вмістом аскорбінової кислоти (вітаміну С) білоголова може змагатися з лимонами та апельсинами.
- Слов'яни дізналися про цей овоч від греко-римських колоністів, які жили у Криму, і почали активно використовувати його і в харчуванні, і в медицині.
- Піфагор стверджував, що довгим віком він зобов'язаний вживанню великої кількості капусти.
- У північних сортах вітамін С зберігається довше, аніж у ранніх, – майже всю зиму.
- Салати зі свіжої капусти неодмінно мають бути в раціоні тих, хто хоче схуднути. Ще Александр Македонський наполягав, щоб його військові командири, які мали надмірну вагу, щодень вживали на обід таку страву.

ОВОЧЕВИЙ ПЛОВ ПО-ГРЕЦЬКИ

Інгредієнти: 400 г капусти білоголової, 1 скл. рису, 2 цибулини, 1 скл. томатного соку, 3 ст. л. оливкової олії, сіль, перець, спеції – за смаком.

Приготування. Цибулю нарізати півкільцями, капусту тонко нашаткувати. Розігріти в глибокій сковородці олію, всипати цибулю з трохи обсмажити, додати капусту, смажити, періодично помішуючи, поки вона набуде світло-коричневого кольору. Вкинути лавровий лист і спеції (підійдуть кмин, коріандр, паприка, грецькі трави). Добре промити в кількох водах рис і всипати його до овочів, влити приблизно 150–200 мл окропу. Посолити, довести до кипіння, а тоді зменшити вогонь до мінімуму, додати томатний сік, накрити кришкою і тушувати хвилин 25, до готовності рису. Перед подачею посипати зеленню.

Фото cookorama.net

САЛАТ «БАРВИСТИЙ»

Інгредієнти: півкапустини середньої величини, 1 морквина, 1 буряк, півлимона, оливкова олія, сіль та цукор за смаком.

Приготування. Сирі моркву та буряк натерти на крупній тертці. Капусту дрібно нашаткувати, присолити і перетерти, щоб стала м'якшою. З лимона витиснути сік. У салатниці змішати подрібнені овочі, посолити, посипати цукром, полити лимонним соком та оливковою олією і перемішати.

Фото okaywall.cc

Фото receptik.interez.sk

КАПУСТЯНИКИ

Інгредієнти: 1 кг капусти білоголової, 1 скл. манки, 1 велика цибулина, 1 яйце, олія для смаження, томатний соус або кетчуп, сіль та перець – за смаком.

Приготування. Ретельно подрібнити капусту за допомогою шатківниці або кухонного комбайна (чим дрібніше, тим краще). Якщо шинкували ножом, то її необхідно присолити і пом'яти руками, інакше погано триматиме форму котлет. До подрібненої капусти додати манну крупу, яйце, сіль, перець, добре вимішати і дати овочевому фаршу настоятися 10–15 хвилин. За цей час капуста максимально виділить сік, а манка розбухне. З отриманої маси формувати котлети й обсмажувати в розігрітій олії по кілька хвилин з кожного боку. Капустяники скласти в каструлю з товстим дном. Кожен шар котлет перемастити томатним соусом і протушувати близько 10 хвилин. Замість соусу можна використати підсмажену ріпчасту цибулю та/або моркву з томатами, покласти кілька гілочок селери для аромату. Соковиті капустяні котлети смакуватимуть з тушкованими в сметані грибами, картопляним чи гороховим пюре тощо.

ПИРІЖКИ З КАПУСТОЮ

Інгредієнти: для тіста – 2 ч. л. сухих дріжджів, 1 скл. молока, 2–3 ст. л. олії, 1 ч. л. солі, 2 ст. л. цукру, 3,5–4 скл. борошна, 2 яйця (можна і без них); для начинки – 200 г свіжої капусти, 100–150 г квашеної капусти, 6–8 шампінйонів, 1 велика цибулина, сіль, перець.

Приготування. Замішуємо тісто: до злегка підігрітого молока додаємо подрібнені дріжджі, цукор і сіль, добре розмішуємо і залишаємо на 10–15 хвилин. Після цього добавляємо просіяне борошно, яйця, олію і ретельно вимішуємо, поки тісто перестане липнути до рук. Накриваємо його рушником і відставляємо в тепле місце, щоб збільшилося в об'ємі. Тим часом тушуємо капусту з грибами. Коли тісто збільшиться вдвічі, відщипуємо невеличкі шматочки і розтягаємо їх у палянички, в центр кладемо начинку, формуємо пиріжки і викладаємо на змащене деко. Для рум'яності змащуємо їх збитим яйцем, можна посипати кунжутом або маком. Випікати в духовці протягом 20–30 хвилин при температурі 180 градусів або ж смажити на сковороді в розігрітій олії.

Фото cookorama.net

Фото menunedei.ru

САЛАТ «МЕДОВИЙ»

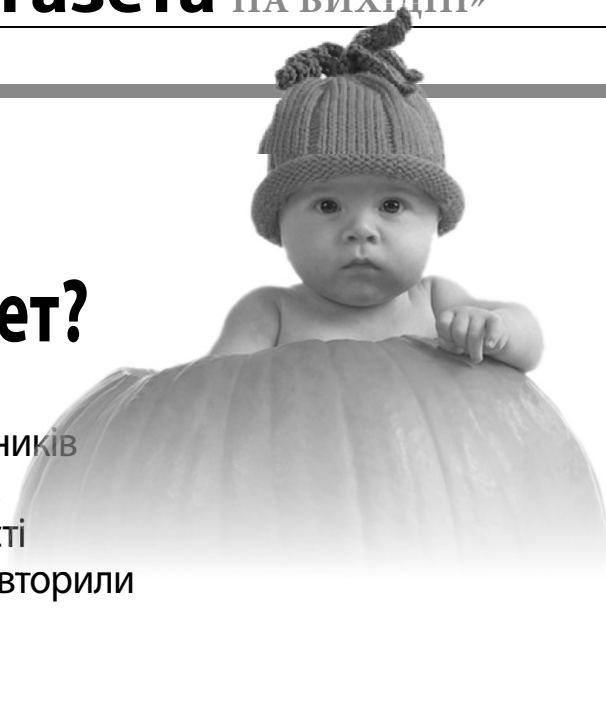
Інгредієнти: 500 г квашеної капусти, 100 г сметани, 1 яблуко, 2 ст. л. меду, зелень петрушки.

Приготування. Капусту дрібно посікти, яблуко очистити від шкірки та серцевини й нарізати невеличкою соломкою або стерти на бурякову тертку. Змішати інгредієнти, заправити салат медом і сметаною. При подачі до столу притрусити посіченою зеленню.

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ»

Перевірте, чи не проковтнули ви... пакет?

І це не прикол. Хоча розіграли ми вас по приколу на всі 101! Бо жоден із учасників вікторини не зумів розгадати завдання. І це при тому, що слово-відповідь у тексті «Друзі, не гайте часу, який рис?!!» ми повторили щонайменше... 10 разів!

Грицько ГАРБУЗ

Щоб справді не гаяти дорогоцінного часу, одразу нагадаю запитання, яке для всіх учасників нашого інтелектуального конкурсу виявилось непосильним. Дивно, адже ви такі складні завдання, як горішки, точніше, як горіШИЩа, у вікторині розкушували, а тут — «маленьке, біленьке» — виявилось вам не по зубах. Бо... пластикове!

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» — 47 (2018)

«І горіти тобі в полум'ї!» — сказала пані в особливому місці в особливому одязі, що переважно чіпляється на шиї, підпаливши кілька його «особин». Запах був не з приємних...

«І топиться тобі у воді!» — це не хотіла здаватися пані й кинула кілька його «особин» у посудину. Вони не тонули...

«Гади! Не пройми тепер їм мідні труби! І десятому закажу! Під танк їх!» — вигукнула пані, взявши в руки предмет, що в особливому місці замінить і «танк», та й заходила давити кілька його «особин». «Кров» із них виходила жовтуватого кольору.

«Гади! Обманули! Поверну назад! Я ще хочу жити!» — кричала пані в особливому місці, знімаючи особливий одяг, котрий у неї чіплявся на шиї...

Що за предмет ми заховали у гарбузі?

Знаюся, ваша непохитна віра в те, що рис може творити чудеса і ря-

тувати мобільні телефони (добре, що хоч не комп'ютери чи ноутбуки!) надихнула мене на ідею придумати запитання про... той самий рис. Як кажуть, перевірити вас не тільки на ерудицію, а й на кмітливість та винахідливість. Тож і присвятив я у 47-му турі майже всю сторінку обговоренню теми рису. А на закуску ще й питання підсунув про нього. Але ви не здогадалися. Хоча сумніваюсь, що хтось із вас не перебував на правильному шляху, бо навряд чи не подумав про «пані в особливому одязі, що переважно чіпляється на шиї», що це може бути жінка у фартусі на кухні, яка «взявши в руки предмет, що в особливому місці замінить і «танк», та й заходила давити кілька його «особин», тобто кухонну качалку (невже чоловіків під мухою не зустрічали з такою зброєю?»).

Тому ще раз скликайте сімейну раду і з'ясовуйте, чию ж ідею зарізали, хто завів на манівці і чи купували для дому дешевший китайський рис? Тим паче, що «всенародне» обговорення знадобиться під час відгадування і нинішнього — ювілейного, «золотого» 50-го гарбуза. Цього разу ми вирішили не плести хитромудрих комбінацій, не поєднувати непоєднаних букв і слів, а зробити так, щоб «несказане лишилось несказаним...», але обов'язково розгаданим, тому просто поклали в нашу схованку одну цікаву світлинку.

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» — 50 (2018)
Що за предмет на фото знаходиться у гарбузі?

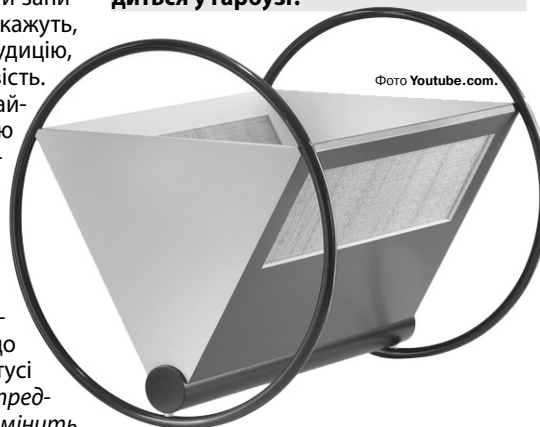

Фото Youtube.com.

Слово-відповідь треба надіслати до 17 грудня тільки у вигляді sms-повідомлення на номери: 0501354776 і 0672829775 (наприклад: «М'яч», «Три ведмеді», «Наталія Калініченко»).

Увага: з одного номера можна відправити лише одне sms! Цей номер і братиме участь у жеребкуванні при розіграші призових 200 гривень, якщо правильних відповідей буде більше двох. А ще спеціальний приз — 150 гривень — отримає той, хто в листі на пошту адресу (43 025, Луцьк, просп. Воли, 13) чи електронну (tsikava.gazeta@gmail.com) найяскравіше опише, як шукав чи шукали правильну відповідь.

До зустрічі!

БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНІ!

Зернятка маленькі, біленькі, та ... небезпечні

Виявляється, у Китаї зловмисники виготовляють пластиковий рис і продають за кордон

Щоправда, його білі зерна не зовсім синтетичні. В основі такого рису — картопляний крохмаль, до якого додають пластик, аби він тримав потрібну форму. Тому перед тим, як вживати білі зерна, бажано їх перевірити. Всыпте велику столову ложку рису в посуд із холодною водою і ретельно перемішайте. Якщо зерна через деякий час осіли на дно — все в порядку. Якщо ж будуть плавати на поверхні, будьте обережні!

Інший спосіб перевірки: підпалить кілька зернинок. Від несправжнього рису буде неприємний запах.

Також виявити підробку можна, розтерши кілька зерен. Справжній рис перетвориться у біле борошно, а штучний — у жовтувату масу. За результатами досліджень Асоціації рестораторів Китаю, з'їсти три миски такого рису — це все одно, що проковтнути пластиковий пакет.

ЦЕ ЦІКАВО!

«Пройшов вогонь, воду та мідні труби»

Так ми говоримо про людину, на долю якої випало багато труднощів та важких випробувань

Їй тепер нічого не страшно, у неї все вже було. Вогонь і вода — це фізичні випробування (волі, сміливості, мужності і т. д.).

Мідні труби — це моральне (найважче) випробування «фанфарами». Тобто це духовий оркестр, фанфари, що супроводжують людину, яка здобула славу та популярність. І це випробування витримують далеко не всі, хто раніше успішно пройшов вогонь і воду. Бо мідні труби — тут не що інше, як випробування славою!

Кросворд «Служу Україні!»

1		2		3		4		5		6
		3	б	р	о	й	н	і		
7										
		8	9			10	11			
					12					13
14					15			16		
		с	и	л	и					
17	18					19		20		
21										
		у	к	р	а	ї	н	и		
23								24		

По горизонталі: 1. Винахідник вогнепроводного шнура. 5. Організація – український громадсько-політичний рух (1929). 7. Бойовий заклик під час атаки. 8. Вірменська національна боротьба. 10. Одна з плоских кривих ліній. 14. Персонаж манги «Зошит смерті». 15. Мережа туристичних агентств. 17. Льотчик-винищувач найвищого класу. 19. Місто обласного значення Львівської області. 21. Серія літаків Туполева. 23. Фахівець-консультант з певного кола питань (і не тільки військового характеру). 24. Сімейна група левів.

По вертикалі: 1. Місто, легендарна гетьманська столиця. 2. Вільна озброєна людина, житель півдня України (15-18 ст.). 3. Недолік, хиба (перен.). 4. Перший цар Мідії (за Геродотом). 5. Місце перебування богів (грец. міф.). 6. Богиня перемоги. 9. Учасник народно-визвольної боротьби на заході України проти шляхти. 11. А зараз ООС. 12. Тверде тіло, що має внутрішню упорядковану будову. 13. Частина війська або флоту, яка охороняє головні сили. 16. Йорданський драматичний фільм (події Першої світової війни). 17. Навальний наступ війська на ворога. 18. І грошова одиниця, і серія літаків. 20. Фахівець з мінної зброї. 22. Військово-політична організація українського визвольного руху (1942).

Склав Ярослав РОЙКО, м. Луцьк.

Відповіді — у наступному номері

ВІДПОВІДІ НА ЧАЙНВОРД ВІД 29 ЛИСТОПАДА

1-2. Томос. 2-3. Софія. 3-4. Ярославна. 4-5. Апостол. 5-6. Любов. 6-7. Віра. 7-8. Архидиякон. 8-9. Надія. 9-10. Яфет. 10-11. Тріумф. 11-12. Фатум. 12-13. Маразм. 13-14. Меланхолік. 14-15. Конфуз. 15-16. Зевс. 16-17. Святотатство. 17-18. Оптимізм. 18-19. Міф. 19-20. Феб. 20-21. Біблія. 21-22. Ярило.

Усміхніться!

;)) :)))
— Яшо, ти віриш у кохання з першого погляду?
— У моєму віці зір уже підводить. Мацати треба.
:)) :)))

Після відвідин ресторану два чоловіки привозять додому третього. Витягли з таксі, поставили. Тільки відпустили — він упав. Підняли, поставили — знову впав. Після п'ятої спроби один із чоловіків помічає, що таксист зацікавлено спостерігає за ними, і вирішив пояснити:

— Ось друг відзначав день народження і перебрав, навіть стояти не може.
— Це й не дивно! Ви ж його вп'яте на голову ставите.

ЯК ЦЕ БУЛО

Вкраїнська крокодила на ім'я Годзілла

11 років тому добігла кінця неймовірна історія життя африканського зубастика поблизу узбережжя Азовського моря

Народитися нільським крокодилом, а померти «Годзіком Маріупольським». Бути від природи потенційним людоджером, але нікого у своєму житті так і не з'їсти й заслужити від вдячних українців справжній пам'ятник.

2007-го про нашу державу мало не щодня писали провідні світові видання. І цікавили їх аж ніяк не чергові повороти у протистоянні тодішніх Президента Ющенка та прем'єра Януковича і опозиціонерки Тимошенко.

Світ захоплено стежив за незвичайною історією нільського крокодила Годзілли, який волею долі став мешканцем Азовського моря

Сергій ХОМІНСЬКИЙ

31 травня 2007 року українські інформаційні агенції повідомили, здавалося б, не зовсім правдоподібну новину: нібито на маріупольському пляжі від горе-дресировальника з мандрівного цирку-шапіто дременув в Азовське море нільський крокодил.

На носі був початок курортного сезону — тож інформація нарбилла неабиякого галасу. Адже довжина цих тварин може сягати більше п'яти метрів, а вага найбільших екземплярів —

Довжина цих тварин може сягати більше п'яти метрів, а вага найбільших екземплярів — тонни!

рив — тонни! Дорослий нільський крокодил, добуваючи собі їжу в рідній Африці, на дрібниці не розмінюється: трапляється, що й жирафа схрумає або бегемота... Ну а якщо крупної риби на горизонті не видно, то може

обмежитися й легким перекусом — у вигляді якогось європейського туриста. Не просто ж так нільських назвали крокодилами-людоджерами!

І ось ця зубаста тварюка опиняється в нашому Азовському морі! Починається справжнісінька паніка, проте відповідальні інстанції всіх заспокоюють: у нільського крокодила немає жодних шансів вижити у морській воді й у наших кліматичних умовах. Мовляв, крокодилячий труп уже доїдають азовські бички...

Проте за кілька днів один із місцевих рибалок, повернувшись зі свого промислу, тремтячим голосом розповідає друзям і знайомим: бачив тварину живою та здоровою! Та ще й з отаке-е-енною пузякою — не інакше, як вже проковтнув одного-двох відпочивальників!

Закінчення на с. 11

НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Фото goroskop.guru.

Коли Терезу скоротили, тітка порадила: «Ідь на заробітки».

«Чого ви, мамо, грошей не склали?»

Тереза поспішала. Купила квиток на літак з Італії до України. «Бусом» їхати довго. Везла гроші тітці на операцію. Могла б і переслати. Але хотіла її побачити. Підтримати. Побути поруч

Ольга ЧОРНА

У тітці Василини є донька. Також заробітчанка. Разом із чоловіком працюють за кордоном. Давно...

Коли Терезу скоротили на роботі, тітка порадила: — Ідь на заробітки. Тут зараз тяжко знайти нормальну роботу.

— А де кошти на дорогу взяти? Позичати не хочу. На біржі мало платять. Чоловік... самі знаєте. Де вб'єш, там в'їдеш. Його влаштовує мізерна платня. Каже: головне — спокій. А за що сина колись вчити — не його клопіт. І те, як

Не ви, мамо, перша і не ви остання, на кого дітей залишають. Вони ж не грудні.

купити одяг, сплатити за комуналку. — Я маю трішки грошей. Позичу. Заробиш, тоді й повернеш.

Уже кілька років Тереза в Італії. Щоразу привозить тітці гостинці. Передає продукти перед святами. Бо від Ліди, рідної доньки, Василина не дочекалась ні допомоги, ні подяки...

Ще малими були Дмитро і Неля, коли Ліда вирішила податись на чужину. Разом із благовірним. Ревнувала Ігоря. Тому й не хотіла залишати. А він ніколи не перечив дружині.

— Тяжко буде давати раду двом дітям. Хай би Ігор ще рік-два вдома побув, — переконувала доньку Василина. — Мені ж на роботу треба ходити. І тато у дві зміни працює.

— Не ви, мамо, перша і не ви остання, на кого дітей залишають. Вони ж не грудні. Дімка — першокласник. А Неля через рік піде до школи.

— Ігор і тут заробляє непогано. — А там буде ще краще. Мамо, це ж ваші внуки, а не чужі діти. Зрештою, ми не назавжди виїжджаємо.

Ліда з Ігорем подалися на заробітки. Василина залишилася з малими. Довелось нелегко. Діти хворіли. Особливо внучка. Василина то брала відпустки за власний рахунок, то відпрошувалася з роботи. Врешті розрахувалася.

— Дурницю ти зробила, Василю, — сказала сусідка, а заодно й подруга.

Як у воду дивилася...

Закінчення на с.11

П Е Р Е Д П Л А Т І Т Ь !

МІСЯЧНИК Передплатний індекс 60779 5 грн.

МІСЯЧНИК Передплатний індекс 60780 5 грн.

Тижневик Передплатний індекс 60307 17,50 грн.

Читанка для всіх карісні поради

Найзнаменитіший лікар країни Євген КОМАРОВСЬКИЙ: «КОЛИ Я ПОМЕР І ПАДАВ...»

«Освідчуйчись, мій Микола кров'ю написав: «Люблю», я теж проколола палець і вивела: «Вірю»

«Вірю» Катерина Зубчук усе життя пам'ятас твій аркуш який став початком її кохання

Олег Ляшко дружини витрав українцю

Ірина Карпа: «Він мені зіграв Шопена голубка»

www.volyn.com.ua

facebook.com/volyn.com.ua

youtube.com/c/ГазетаВолиньЦікава

Завтра зустрінемо разом!